

Szakpolitikai útmutató

Interreg
Europe

Co-funded by
the European Union

SYSTOUR

Érték, élmény, felelősség

Jövőálló megközelítések a vármegye
turizmusfejlesztésében

Érték, élmény, felelősség
Jövőálló megközelítések a vármegye turizmusfejlesztésében

Készítette:

Szabó Tünde - Tóth Nikolett
Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata

Debrecen
2026

Tartalomjegyzék

1. Miért indokolt a turizmusfejlesztés megújítása?
2. Szakpolitikai áttekintés
3. Fenntartható és felelős turizmus jelentősége vidéki térségekben
4. Hajdú-Bihar turizmusfejlesztése 2027-2035
5. Rendszerszemlélet a turizmusfejlesztésben - a SYSTOUR projekt eredményei
6. Nemzetközi és hazai példatár – fókuszban a jó gyakorlatok
 - A SYSTOUR projekt tudástára
 - Gyakorlati útmutatók magyar nyelven
 - Releváns nemzetközi projektek gyűjteménye (angol).
 - Útmutatások, szakmai tartalmak, háttéranyagok

Előszó az útmutatóhoz

A dokumentum egy hiánypótló szakmai és szakpolitikai útmutatóként készült, amely Hajdú-Bihar vármegye turizmusának megújítását támogatja a fenntarthatóság, a felelősségvállalás és a vidéki térségek felemelkedésének szem előtt tartásával.

Az útmutató olyan megközelítéseket mutat be, amelyek a helyi adottságokra építve járulnak hozzá a gazdasági, társadalmi és környezeti értékek hosszú távú érvényesüléséhez.

A kiadvány a vármegyei és térségi fejlesztési dokumentumok kiegészítéseként szolgál, és gyakorlati iránymutatást nyújt a turizmusban érintett települések, helyi közösségek és szakmai szereplők számára. Középpontjában a vidéki térségek sajátosságait figyelembe vevő, együttműködésen alapuló és integrált megoldások állnak, amelyek elősegítik a térségek alkalmazkodóképességének és vonzerejének növelését.

A SYSTOUR projekt olyan nemzetközi szakpolitikai keretet és tudásbázist biztosít ehhez, amely segíti a döntéshozókat abban, hogy a turizmusra ne csupán gazdasági tevékenységként, hanem komplex területfejlesztési eszközként tekintsenek.

A projekt tapasztalatai és eredményei közvetlenül hasznosíthatók a helyi és térségi turizmusfejlesztési stratégiák, fenntarthatósági tervek és partnerségi együttműködések megalapozásában és továbbvitelében, különös tekintettel a vidéki térségek felzárkóztatására és hosszú távú fejlődési pályára állítására.

Az útmutatóban bemutatott jó gyakorlatok a SYSTOUR projekt nemzetközi partnerrégióiban alkalmazott megoldásokat ismertetik, kiegészítve hazai és külföldi szakmai szereplők tapasztalataival.

A kiadvány gyakorlati információkat, szakmai keretrendszert, valamint a helyi viszonyokhoz rugalmasan illeszthető nemzetközi példákat, eszközöket és módszereket kínál a turizmusfejlesztési beavatkozások előkészítéséhez és megvalósításához.

1. Miért indokolt a turizmusfejlesztés megújítása?

Hajdú-Bihar vármegye turizmusa jelentős adottságokkal rendelkezik, ugyanakkor a **meglévő kínálat és működési modellek csak részben reagálnak** a térséget érintő gazdasági, társadalmi és környezeti változásokra.

A turizmusfejlesztés megújításának egyik kulcskérdése a turisztikai áram tudatos újraszervezése. A látogatók döntő része megszokott városi térségekhez és jól bejáratott útvonalakhoz kötődik, miközben a felfedezetlenebb vidéki térségek – táji értékekkel, helyi kultúrával, autentikus élményekkel – alig jelennek meg az utazási döntésekben. Hajdú-Bihar számára stratégiai lehetőség, hogy a turisztikai forgalom egy részét ezekbe a térségekbe irányítsa át, egyenletesebben elosztva a gazdasági hatásokat, hiszen jelenleg a turisztikai fejlesztések túlságosan **szűk körben koncentrálódnak**, miközben számos település értékes természeti, kulturális és közösségi erőforrásai **alulhasznosítottak** maradnak. Ez **térségi egyenlőtlenségeket** eredményez, és nem teremt stabil megélhetési lehetőséget a vidéki lakosság számára.

A vármegye egyik legnagyobb kihívása a fiatal korosztály elvándorlása. A turizmus jelenlegi formájában **kevésbé kínál** vonzó, innovatív vagy hosszabb távon fenntartható **perspektívát** a 18–35 évesek számára – sem látogatóként, sem munkavállalóként, sem vállalkozóként. A turizmusfejlesztés megújítása ezért **nem csupán ágazati kérdés, hanem a helyben maradás, a kötődés és a gazdasági aktivitás ösztönzésének egyik eszköze** lehet.

A természeti erőforrásokra épülő turizmus – különösen a termálvízhez, tájhoz és szabadtéri élményekhez kapcsolódó formák – egyre erősebben ki vannak téve a **klímaváltozás hatásainak**. A jelenlegi fejlesztési logika nem minden esetben számol a vízhiánnyal, a hőhullámokkal, a szezonális terheléssel vagy az élőhelyek sérülékenységével. A megújítás indoka ezért az is, hogy a **turizmus ne növelje, hanem mérsékelje a környezeti kockázatokat**, és hosszú távon is működőképes maradjon.

Szerkezeti problémát jelent továbbá, hogy a turisztikai **kínálat sok esetben nem kapcsolódik szorosan a helyi gazdasághoz**. A helyi termékek, szolgáltatások, kulturális és kreatív kezdeményezések bevonása korlátozott, így a turizmus által megtermelt jövedelem nem mindig marad a térségben. A megújítás egyik célja éppen az, hogy a **turizmus erősebben támaszkodjon helyi szereplőkre, rövid ellátási láncokra és térségi együttműködésekre**.

Ugyanakkor a látogatói igények is gyorsan változnak: a standardizált kínálat helyett egyre nagyobb a kereslet az **élményalapú, hiteles, digitálisan támogatott és egész évben elérhető szolgáltatások** iránt.

Hajdú-Bihar turizmusának megújítása azért indokolt, mert csak így tud alkalmazkodni ezekhez az elvárásokhoz, miközben megőrzi a térség sajátos karakterét és élhetőségét.

2. Szakpolitikai áttekintés

A turizmusfejlesztést meghatározó jogszabályi és szakpolitikai háttér (EU-s irányelvek, nemzeti stratégia és jogszabályi keretek, valamint a vármegyei területfejlesztési prioritások) egymással koherensen együttműködve alakítják a hazai és helyi turizmusfejlesztés kereteit, biztosítva mind a **fenntartható fejlődést, mind a versenyképességet és a közösségi reziliencia erősítését**.

Az **Európai Unió** turizmuspolitikája nem önálló, kötelező érvényű jogszabályi rendszeren alapul, hanem olyan **stratégiai irányelveket, fenntarthatósági elveket és fejlesztési kereteket** fogalmaz meg, amelyek a tagállamok turizmusfejlesztését fenntarthatóság, versenyképesség és reziliencia mentén ösztönzik. Az EU fenntartható turizmusra irányuló politikái (**European Tourism Agenda 2030, Pact for Skills**) és az EU turizmusának zöld és digitális átállását támogató stratégiai keretdokumentuma (**Tourism Transition Pathway**) egyaránt támogatják az erőforrás-hatékonyságot, a klimabarát és digitális átalakulást, valamint az innovatív, társadalmi befogadást célzó megoldásokat, amelyeket a tagországoknak figyelembe kell venniük stratégiáik kialakításakor – ezzel alapozva meg a tagállami tervezést és a regionális fejlesztéseket.

Magyarország turizmusfejlesztésének stratégiai keretét a **Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 – Turizmus 2.0** adja, amelyet a Magyar Turisztikai Ügynökség (MTÜ) koordinál. A stratégia célja, hogy hosszú távon irányt mutasson az ágazat fejlődéséhez, növelje a turizmus nemzetgazdasági hozzájárulását, erősítse a versenyképességet, valamint fejlessze a kínált élményeket. A dokumentum hangsúlyosan épít az innovációra, a fenntarthatóságra és a digitalizációra, miközben támogatja a turisztikai termékfejlesztést, az ágazati források koordinációját, valamint a szabályozási javaslatok szakmai előkészítését.

A stratégiai keretet országos jogszabályok és kormányhatározatok egészítik ki, amelyek meghatározzák a turizmusirányítás intézményrendszerét, a stratégia felülvizsgálatának rendjét, valamint a turisztikai térségek kijelölésének szabályait. Például a 1348/2021. (VI. 3.) Korm. határozat a Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia felülvizsgálatát rendeli el, míg más kormányhatározatok az egyes kiemelt turisztikai térségek fejlesztési feltételeit és a programok koordinációját szabályozzák.

A turisztikai térségek kijelöléséről szóló rendelet Magyarországot 11, egymással összekapcsolódó turisztikai térségre bontja. Ezek célja a helyi és regionális turisztikai kínálat összehangolása, az erőforrások hatékony felhasználása, valamint a stratégiai célok térségi szintű végrehajtásának biztosítása. A térségi bontás lehetővé teszi a desztinációmenedzsment és a fejlesztési beavatkozások összehangolt tervezését, a helyi termékek és szolgáltatások integrált fejlesztését, valamint a fenntartható, helyi közösségeket erősítő turizmusfejlesztést.

Hajdú-Bihar vármegye turizmusfejlesztésének legfontosabb szakpolitikai keretét a **Megyei Területfejlesztési Program 2021–2027** adja, amely integrált módon kezeli a gazdaságfejlesztési, társadalmi és környezeti célokat.

A program 3. prioritása – A megye gazdaságának komplex fejlesztése kiemelten foglalkozik a **turizmus és a szabadidőgazdaság** fejlesztésével, mint a megye gazdasági megújulásának és a vidéki térségek felzárkóztatásának kulcsterületével. E prioritás a turizmust nem önálló ágazatként, hanem a helyi erőforrásokra, természeti és kulturális értékekre, valamint a lakosság életminőségére épülő komplex fejlesztési eszközként értelmezi:

- a 3.10. **Szabadidőgazdaság** fejlesztése intézkedés a megye természeti és kulturális örökségének fenntartható hasznosítását célozza, a helyi gazdaság és a turisztikai kínálat sokszínűségének erősítésével;
- a 3.11. **Kreatív és kulturális ipar** erősítése a kulturális turizmus fejlesztését szolgálja, elősegítve a helyi értékek és élmények integrálását a látogatói programokba, míg
- a 3.12. Az **ezüstgazdaság lehetőségeinek feltárása** az idősödő társadalom turizmusra gyakorolt keresletét és az ehhez kapcsolódó szolgáltatásfejlesztést ösztönzi, hozzájárulva az egész éves turisztikai kihasználtság növeléséhez és a szezonális ingadozások mérsékléséhez.

A 8. prioritás – **Élhető vidék, élhető települések** keretében a 8.6. **A (természeti és kulturális) örökség hasznosítása az aktív- és szelíd turizmus formáin keresztül** intézkedés teljes egészében a turizmusra fókuszál. Célja, hogy a helyi örökséget és természeti adottságokat a fenntartható turizmus szolgálatába állítsa, erősítse a közösségi részvételt, bővítse a helyi munkahelyeket, és hozzájáruljon a vidéki térségek gazdasági és társadalmi rezilienciájához.

A vármegye turizmusfejlesztésében a **klímastratégia és fenntarthatósági célkitűzések** integrálása kiemelt jelentőségű, mivel Hajdú-Bihar a klímaváltozás hatásainak (aszály, hőhullámok, vízgazdálkodási kihívások) fokozottan kitett térsége. A klímaadaptív turisztikai megoldások – például a zöld infrastruktúrára épülő közterek, víztakarékos létesítmények, négy évszakos kínálat és látogatómenedzsment – csökkentik a környezeti kockázatokat, javítják a látogatói élményt és növelik a helyi közösségek rezilienciáját. Ezen intézkedések gazdasági szempontból is előnyösek: az energiahatékony működés, a helyi erőforrásokra épülő szolgáltatások és a rövid ellátási láncok csökkentik a költségeket, növelik a vállalkozások ellenálló képességét, és erősítik a helyi gazdaságot.

3. Fenntartható és felelős turizmus jelentősége vidéki térségekben

Vidéki térségekben, így Hajdú-Bihar jelentős részén is, a fenntartható és felelős turizmus kulcsfontosságú eszköz a gazdasági dinamika, a társadalmi kohézió és a természeti értékek védelmének összehangolására. Amikor a fejlesztések a helyi erőforrásokra, kulturális örökségre és környező természetre épülnek, miközben zöld és digitális megoldásokat is integrálnak, a turisztikai kínálat nemcsak élményszerű és változatos lesz, hanem ellenállóbb a külső kihívásokkal szemben. Egy ilyen megközelítés biztosítja, hogy a látogatók és a helyi közösségek igényei egyszerre érvényesüljenek, és hosszú távon fenntartható, értékteremtő turizmus alakuljon ki a vármegye egész területén.

A fenntartható turizmus **stratégiai alapja a koordinált stratégiai irányítás és szakpolitika**, amely biztosítja, hogy a fejlesztések összhangban legyenek a nemzeti és uniós keretekkel, valamint a vármegyei és települési adottságokkal.

A turizmus **nem önálló ágazatként**, hanem a helyi gazdasági, társadalmi és környezeti célok részeként értelmezhető: a rövid távú szálláskiadás szabályozása, a multimodális közlekedési lehetőségek fejlesztése, az adatvezérelt tervezés és a helyi partnerségek kiépítése mind hozzájárul a fenntartható turizmus működéséhez.

Hajdú-Bihar települései számára kulcsfontosságú, hogy a döntéshozók és a turisztikai szolgáltatók **integrált, adat- és tapasztalat-alapú döntéseket** hozzanak, amelyek figyelembe veszik a helyi közösségek igényeit és a környezeti korlátokat.

A **zöld átmenet a fenntartható turizmus központi eleme**. Hajdú-Bihar esetében ez azt jelenti, hogy a turizmusfejlesztés a természeti erőforrások megőrzésére épül, miközben a helyi gazdaságot is erősíti.

A **fenntartható mobilitás, a körforgásos gazdaság** a turisztikai szolgáltatásokban, valamint a vállalkozások zöld átállása lehetővé teszi, hogy a turizmus hozzájáruljon a klímavédelemhez és a vármegye hosszú távú versenyképességéhez.

A termékek környezeti lábnyomának mérlegelése és az energiahatékony működés csökkenti a működési költségeket, javítja a szolgáltatások minőségét, és növeli a **látogatók környezettudatos döntéseinek lehetőségét**.

A **digitális átmenet** szintén kulcsfontosságú a vidéki turizmus modernizálásában. Az **innovatív, adatvezérelt** turisztikai szolgáltatások és az **online elérhetőség** javítja a látogatói élményt, könnyebbé teszi a tervezést, és lehetővé teszi a térségi kínálat hatékony koordinációját.

A **digitalizáció** a helyi vállalkozások és turisztikai szervezetek rugalmasságát is növeli, gyors reagálást biztosít a változó igényekre, és támogatja az **egész évre kiterjedő, kiegyensúlyozott** turisztikai forgalmat.

A fenntartható turizmus sikerének elengedhetetlen pillére a **reziliencia és társadalmi befogadás**.

A vidéki turizmusnak nemcsak gazdasági, hanem társadalmi funkciója is van: munkahelyeket teremt, elősegíti a közösségi részvételt, és diverzifikált kínálatot biztosít a látogatóknak és a helyi lakosságnak egyaránt.

A hozzáférhetőség mindenki számára, az egyenlő munkalehetőségek, a közösségi programok és az aktív turizmus ösztönzése mind hozzájárulnak a helyi jóléthez és a vidéki térségek életképességéhez.

A sikeres turizmusfejlesztés nem képzelhető el **képességfejlesztés és tudatosság** nélkül.

Hajdú-Bihar településein elengedhetetlen a helyi szereplők, döntéshozók és vállalkozások folyamatos képzése, a fenntarthatóság, a digitális és zöld átmenet lehetőségeinek bemutatása, valamint a jó gyakorlatok és finanszírozási lehetőségek hozzáférhetővé tétele.

Az oktatás, a szakmai partnerségek, a tapasztalatcsere és a helyi innovációk támogatása garantálja, hogy a turizmus **hosszú távon versenyképes, fenntartható és a közösségeket erősítő** ágazat maradjon.

4. Hajdú-Bihar turizmusfejlesztése 2027-2035

Az elkövetkező évtized **kiemelt lehetőséget** kínál Hajdú-Bihar vármegye számára a turizmusfejlesztés megújítására és szakpolitikai kereteinek újragondolására. A globális és hazai gazdasági, társadalmi és környezeti kihívások – különösen a klímaváltozás, a demográfiai folyamatok, a vidéki térségek leszakadása és a digitalizáció gyors üteme – indokoltá teszik a korábbi fejlesztési megközelítések felülvizsgálatát, valamint egy **rugalmasabb, ellenállóbb és értékalapú turizmuspolitika** kialakítását.

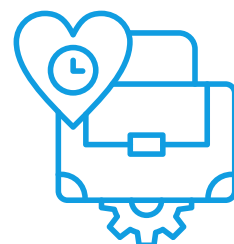
A turizmus megújítása szoros összefüggésben áll a közösségi reziliencia erősítésével. A **helyi közösségekre épülő, együttműködésen alapuló turisztikai modellek** hozzájárulnak a térségek alkalmazkodóképességének növeléséhez, csökkentik az egyoldalú gazdasági függőségeket, és stabilabb jövedelemforrást biztosítanak a kistelepülések számára. A **közösségi szerepvállalás** erősítése egyben növeli a helyi identitást és a társadalmi kohéziót is.

Kiemelt jelentőséggel bír a **helyi értékek és termékek tudatos hasznosítása**. Hajdú-Bihar gazdag természeti, kulturális és gasztronómiai adottságai lehetőséget teremtenek olyan turisztikai kínálat kialakítására, amely a helyi termelők, kézművesek és szolgáltatók bevonásával működik. Ez nemcsak a **hozzáadott érték helyben tartását** segíti elő, hanem hozzájárul a **rövid ellátási láncok erősítéséhez és a fenntartható gazdasági működéshez** is.

A turizmusfejlesztés megújítása fontos eszköze a **munkalehetőségek bővítésének**, különösen a vidéki térségekben. Az egész éves, diverzifikált turisztikai kínálat elősegíti a szezonális foglalkoztatás csökkentését, **új típusú munkahelyeket teremt** – például az élményalapú szolgáltatások, az ökoturizmus vagy a kreatív iparágak területén –, és javítja a fiatalok és képzett munkaerő helyben maradásának esélyeit.

A digitalizáció új lehetőségeket nyit a turizmusban, mind a szolgáltatásfejlesztés, mind a marketing és a látogatói élmény terén. Az **intelligens megoldások, digitális platformok és adatvezérelt döntéshozatal** alkalmazása növeli a **térség láthatóságát**, javítja a szolgáltatások minőségét, és hatékonyabbá teszi az erőforrások felhasználását. A digitális eszközök különösen fontosak a kisebb szereplők versenyképességének növelésében.

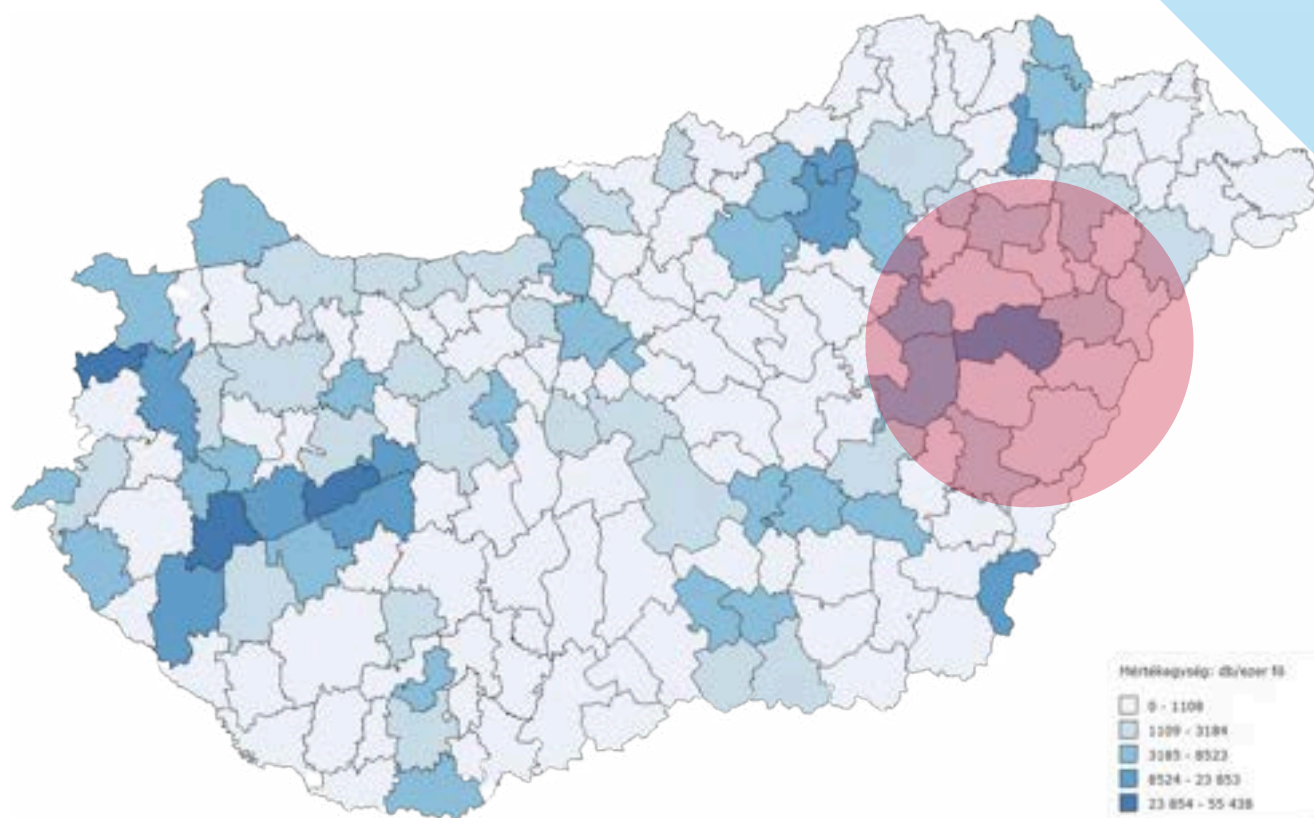

Végül, de nem utolsósorban elengedhetetlen a természeti értékek fenntartható hasznosítása. Hajdú-Bihar védett területei, tájai és ökoszisztémái olyan alapot jelentenek, amelyek megőrzése nélkülözhetetlen a turizmus hosszú távú fenntarthatóságához. A felelős turizmusfejlesztés célja az, hogy **a látogatói igények kielégítése ne veszélyeztesse a természeti környezet állapotát, hanem hozzájáruljon annak megóvásához és tudatos használatához**.

Hajdú-Bihar turizmusfejlesztési stratégiája tehát nem egyetlen attrakció vagy célcsoport köré szerveződik, hanem **komplex válasz a vármegye gazdasági, társadalmi és környezeti kihívásaira**. A stratégia ereje abban rejlik, hogy a természeti és kulturális adottságokat, a gasztronómiát, a digitalizációt és a közösségi részvételt **egységes rendszerben** kezeli. A cél egy olyan **élménygazdag, fenntartható és jövőálló turisztikai térség** kialakítása, ahol a fejlődés haszna nem koncentrálódik, hanem a megye egészében érezhetővé válik.

Hajdú-Bihar vármegye turizmusa az elmúlt évtizedekben jelentős eredményeket ért el, ugyanakkor a fejlődés térben és tartalmában **egyenetlen** maradt. A térség turisztikai teljesítménye döntően Debrecen és a fürdővárosok – elsősorban Hajdúszoboszló – köré szerveződik *(lásd az alábbi térképen, mely az ezer főre jutó vendégéjszakák számának térségi alakulását mutatja, forrás: KSH)*, miközben a vidéki térségek nagy része **alacsony turisztikai láthatósággal, korlátozott jövedelemtermelő képességgel és kihasználatlan adottságokkal** rendelkezik.

A 2027–2035 közötti időszakra tervezett turizmusfejlesztési stratégia célja ennek az aránytalanságnak a kezelése, egy olyan vármegyei desztináció kialakítása, amelyben a turizmus nem elszigetelt ágazatként, hanem a **térségfejlesztés integrált eszközeként** működik.

Kiinduló helyzet és fő kihívások

Hajdú-Bihar **természeti és kulturális adottságai** országos és nemzetközi összehasonlításban is **kiemelkedők**. A Hortobágyi Nemzeti Park világörökségi státusza, az alföldi táj sajátos karaktere, a pásztorkultúra, a jelentős termál- és gyógyvízincs, a K+F szereplők nagyszámú jelenléte stabil alapot teremtenek a turizmus különböző típusai számára. Ezekhez társul az agrár- és élelmiszerkultúra, a hajdú hagyományok és az épített örökség, amelyek megfelelő értelmezéssel és bemutatással erős élményalapú kínálattá alakíthatók.

Ugyanakkor a társadalmi és gazdasági környezet több **strukturális kihívást** hordoz. A kistérségek jelentős részében az elöregedés, a humán kapacitások hiánya és a turisztikai vállalkozások **gyenge hálózatosodása** korlátozza a fejlesztések hatását. A turizmus gazdasági haszna gyakran nem szivárog le a helyi közösségekhez, miközben a látogatói forgalom **térben és időben koncentrált** marad. A stratégia ezekre a problémákra nem volumenbővítéssel, hanem **minőségi és szerkezeti megújulással** kíván választ adni.

Jövőkép és stratégiai irány

A stratégia jövőképe szerint 2035-re Hajdú-Bihar az Alföld élménygazdag, fenntartható turisztikai térségeként pozicionálja magát, ahol a mezőgazdasági és kulturális örökség nem pusztán háttér, hanem a turisztikai élmények aktív része. A fejlődés középpontjában a helyi közösségek állnak: a cél nem csupán a látogatók számának növelése, hanem az, hogy a **turizmus kézzelfogható gazdasági, társadalmi és életminőségi előnyöket biztosítson** a lakosság számára.

Ennek érdekében a stratégia a **vidéki térségek turisztikai újrapozicionálását** tűzi ki célul. A hagyományos falusi turizmus helyett az **„élményvidék” koncepciója** kerül előtérbe, ahol a látogatók nem passzív szemlélők, hanem aktív résztvevők: gasztronómiai programokon, kézműves workshopokon, természetközeli és kulturális élményeken keresztül **kapcsolódnak a térséghez**. Ez a megközelítés lehetővé teszi a **hosszabb tartózkodási időt, a magasabb költést és a szezonális ingadozások mérséklését**.

Tematikus fejlesztési irányok és pillérek

A stratégia egyik hangsúlyos területe a **gyógy- és wellness** turizmus megújítása. Hajdú-Bihar termálkincse nemcsak fürdőélményt, hanem **komplex egészségturisztikai kínálatot** alapozhat meg. A cél a fürdők összekapcsolása **tematikus útvonalakon**, valamint olyan **csomagok kialakítása**, amelyek a gyógyvizet aktív, kulturális és gasztronómiai programokkal kombinálják. Ez a megközelítés a klasszikus fürdőturizmust a mentális jóllétre, rekreációra és életmódváltásra épülő kínálattá bővíti.

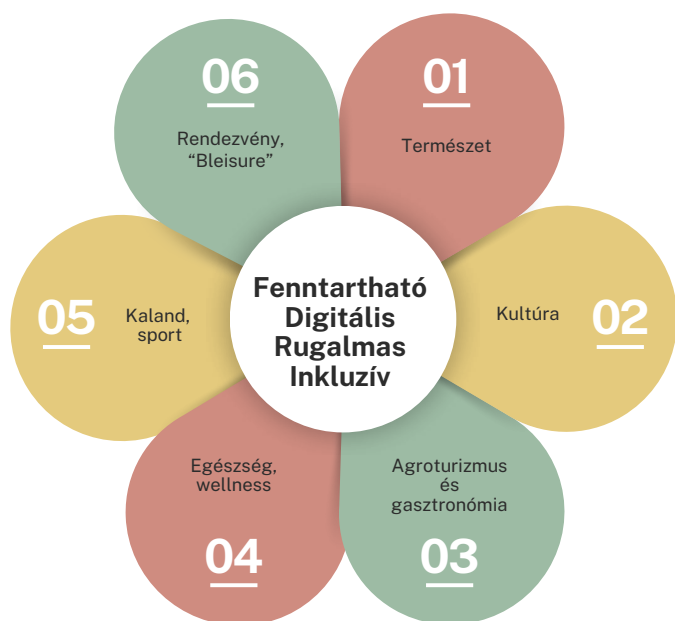
A **természeti értékek** fenntartható bemutatása különösen érzékeny terület, amelynél a Hortobágy központi szerepet kap. A stratégia nem a látogatószám növelésére, hanem az élményalapú, interpretatív turizmusra helyezi a hangsúlyt. Az **aktív és ökoturisztikai** programok – gyalogos, kerékpáros túrák, madármegfigyelés, éjszakai csillagtúrák – lehetőséget adnak arra, hogy a természeti környezet terhelése kontrollált maradjon, miközben a látogatók mélyebb élményekhez jutnak.

A **gasztro- és élelmiszerkultúra** fejlesztése a stratégia egyik legerősebb gazdasági kapcsolódási pontja, célja, hogy a helyi termékek, agrárhagyományok és kézműves élelmiszerek a turisztikai élmény szerves részévé váljanak. A farm-to-table programok, gasztrofesztiválok és workshopok nemcsak a turizmust erősítik, hanem a helyi termelők piacra jutását is segítik, növelve a jövedelmek helyben maradását.

A **rendezvény- és hivatásturizmus (MICE)** fejlesztése elsősorban Debrecen térségére épül, ugyanakkor a stratégia célja a hatások vármegyei szintű kiterjesztése. Konferenciák, szakmai események és kulturális rendezvények kapcsolhatók vidéki helyszínekhez, tematikus programokhoz és helyi szolgáltatókhoz, ezáltal csökkentve a szezonalitást és növelve a magasabb költségű látogatók arányát.

A **kreatív ipar és a kulturális alkotótevékenységek** – design, kézművesség, kortárs művészet, előadóművészet – bekapcsolása új típusú, élményalapú turisztikai kínálatot teremt. Műhelylátogatások, alkotótáborok, fesztiválok és rezidenciaprogramok erősítik a helyi identitást, növelik a térség vonzerejét, és közvetlen kapcsolódást biztosítanak a turizmus és a helyi kreatív gazdaság között.

A **digitális és okosdesztináció-fejlesztés** horizontális elemként jelenik meg. Az okosturisztikai információk, digitális útvonalak, applikációk és adatvezérelt menedzsmenteszközök egyszerre szolgálják a látogatói élmény javítását és a döntéshozatal megalapozását. A „smart village” megoldások különösen fontosak a vidéki térségek számára, ahol a digitalizáció kompenzálhatja az infrastrukturális és humánerőforrás-korlátokat.

Közösségi bevonás, reziliencia és fiatalok megszólítása

A stratégia egyik legfontosabb új eleme a **közösségi reziliencia tudatos erősítése**. A turizmusfejlesztés csak akkor lehet hosszú távon sikeres, ha a helyi lakosok nem elszenvedői, hanem alakítói a folyamatoknak. Ennek érdekében képzési programok, közösségi turizmusmodellek és megerősített desztinációmenedzsment-struktúrák segítik a **helyi szereplők bevonását**.

Külön hangsúlyt kap a **fiatal korosztály megszólítása** a „Digitális + élmény + közösség” stratégiai vonalon keresztül. A vármegyei tematikus fókuszcsoporthoz visszajelzéseit és szakmai véleménye alapján a 18–35 éves korosztályt a vármegye turizmusában **kiemelt célcsoportként** kell kezelni, hiszen ebben a korcsoportban erős az élmény- és tudásszerzési igény, valamint különösen fontos számukra az online jelenlétet ellensúlyozó, hiteles offline tapasztalatok biztosítása. A helyi kötődést erősítő programok hozzájárulhatnak a vármegyében maradáshoz és az elvándorlás mérsékléséhez. Ez a generáció a térség jövője, jelenleg is jelentős fizetőképese keresletet képvisel, és szerepe lehet a hagyományok továbbadásában, valamint a vármegye és a hazai turizmus nemzetközi láthatóságának növelésében. Több visszajelzés szerint ugyanakkor sokan nem ismerik a térség kínálatát, viszont nyitottak az újdonságokra, és innovatív szemléletük hosszú távon formálhatja a turizmus irányait.

A kreatív és digitális ifjúsági élményrégió koncepciója a vidéket nem nosztalgikus térként, hanem inspiráló, alkotásra és együttműködésre alkalmas környezetként mutatja be. A co-living és co-working terek, az outdoor élménylaborok, a fiatalos gasztro- és digitális tartalomgyártási programok hozzájárulnak ahhoz, hogy a fiatalok ne csak látogatóként, hanem potenciális visszatérőként vagy letelepedőként tekintsenek a térségre.

Elérhetőség, hozzáférhetőség és akadálymentesség mint versenyképességi tényező

A turizmusfejlesztés sikerének egyik alapfeltétele az, hogy a desztinációk **fizikailag és információs értelemben** egyaránt elérhetők legyenek. Hajdú-Bihar esetében ez különösen fontos, mivel a turisztikai kínálat jelentős része vidéki térségekben, kisebb településeken vagy természetközeli helyszíneken található, ahol **az elérhetőség minősége közvetlenül befolyásolja a látogatói döntéseket**.

Az elérhetőség **nem kizárólag közlekedési** kérdés. A közösségi közlekedés, a kerékpáros és gyalogos kapcsolatok, valamint a **multimodális megoldások** fejlesztése lehetőséget teremt arra, hogy a látogatók a megszokott városi csomópontokból – elsősorban Debrecenből és a fürdővárosokból – könnyebben eljussanak a kevésbé ismert vidéki célpontokhoz. Ez nemcsak a környezeti terhelést csökkenti, hanem hozzájárul a **turisztikai áramlások kiegyensúlyozásához és a kistelepülések bekapcsolásához** a turizmus vérkeringésébe.

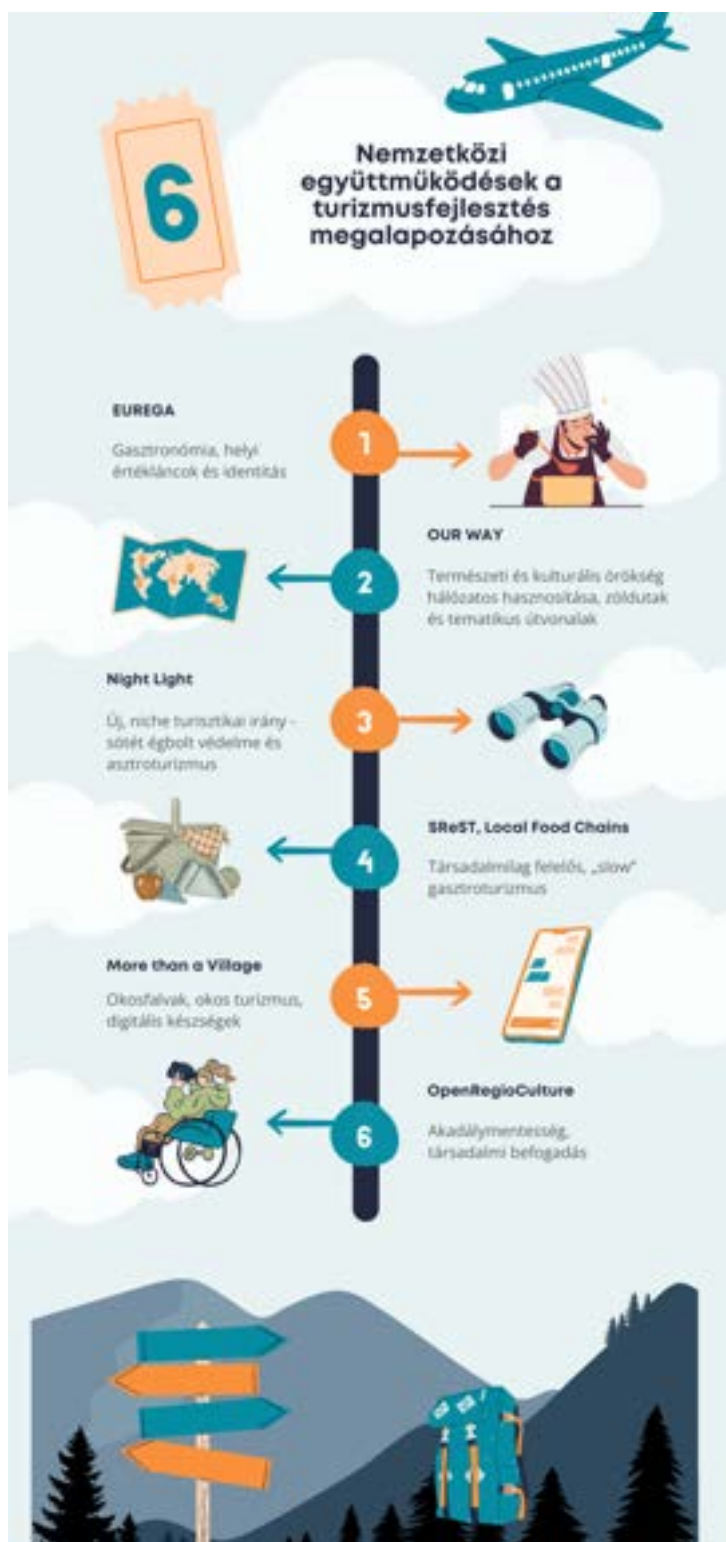
A hozzáférhetőség egyúttal **információs kérdés** is. A digitális platformokon, online térképeken és turisztikai alkalmazásokban egyértelmű, naprakész és könnyen értelmezhető információkra van szükség az odajutásról, a helyszíni közlekedésről és a szolgáltatások elérhetőségéről. A **hiányos vagy nehezen értelmezhető információ önmagában is visszatartó tényező** lehet, különösen a fiatalabb, digitálisan tudatos utazók, valamint az idősebb vagy speciális igényű látogatók esetében.

Az **akadálymentesség** kérdése a stratégia szempontjából nem szűkíthető le kizárólag a mozgáskorlátozottakra. A valóban **inkluzív turizmus** figyelembe veszi az idősek, a kisgyermekes családok, az érzékszervi vagy kognitív akadályozottsággal élők, valamint az eltérő kulturális és nyelvi háttérrel érkező látogatók igényeit is. Az akadálymentes megközelítés, a jól jelölt útvonalak, az **érthető tájékoztatás** és a rugalmas szolgáltatások nemcsak **társadalmi felelősségvállalást** jelentenek, hanem **közvetlen versenyelőnyt** is biztosítanak.

Hajdú-Bihar számára az elérhetőség, hozzáférhetőség és akadálymentesség fejlesztése ezért nem kiegészítő elem, hanem a fenntartható és élményalapú **turizmus egyik alappillére**. Azok a települések és attrakciók, amelyek könnyen megközelíthetők, jól értelmezhetők és mindenki számára használhatók, hosszú távon nagyobb eséllyel válnak stabil, egész évben működő turisztikai célpontokká.

Hajdú-Bihar aktív szerepvállalása nemzetközi együttműködésekben

Hajdú-Bihar vármegye önkormányzata a SYSTOUR projektben történő partnerség mellett évek óta aktívan vesz részt több olyan nemzetközi programban, amelyek közvetlenül erősítik a vármegye turizmusstratégiájának szakmai hátterét, gyakorlati adaptálását és jövőbeni megvalósítását. Ezek a projektek lehetővé teszik, hogy a vármegye nemcsak átvegye más régiók jó gyakorlatait, hanem saját innovációit és helyi tapasztalatait is európai kontextusba helyezze, együtt gondolkodva partnerekkel komplex kihívásokról és fenntartható megoldásokról.

EUREGA – gasztronómiai örökség nemzetközi elismerése

Az EUREGA (EUropean REgions of GAstronomy building resilience and creating economic growth) projekt a gasztronómiát mint európai kulturális örökséget és fenntartható fejlesztési erőforrást helyezte középpontba. A partnerség során a gasztronómia szerepének megértését sikerült erősíteni a regionális stratégiákban, különösen a helyi élelmiszer-értékláncok, a helyi márkáépítés és turisztikai termékek kapcsán. Ez nemcsak a turizmus kínálatát gazdagítja, hanem a vendéglátás és mezőgazdaság közötti szinergiákat is erősíti a térség gazdaságában.

OUR WAY – tematikus zöldutak és örökségfejlesztés

Az OUR WAY projekt az európai természeti és kulturális örökség védelmére és népszerűsítésére fókuszáló zöldutak fejlesztését ösztönözte. A nemzetközi tapasztalatcsere és a zöldutak kezelésére vonatkozó jó gyakorlatok megismerése hozzájárult ahhoz, hogy Hajdú-Biharban feltérképezzék a térségi potenciált és társadalmi-gazdasági értékkel alakítsák a zöldutak hálózatát. Ennek eredménye például a vármegyei cselekvési terv kidolgozása, valamint a „Túrázz Hajdú-Biharban” program elindítása és a Hortobágy Kincsei Zöldút elindítását célzó szándéknyilatkozat aláírása.

NIGHT LIGHT – sötét égbolt és ökoturizmus

A NIGHT LIGHT projekt a fényszennyezés csökkentésére, a sötét égbolt védelmére és az ebből fakadó asztroturisztikai potenciál kiaknázására irányult. A partnerségben végzett nemzetközi együttműködés hozzájárult a Hortobágyi Csillagoségbolt-park ökoturisztikai fejlesztésének támogatásához és a fényszennyezési kérdések beépítéséhez a vármegyei területrendezési tervezésbe. Ez olyan specializált turizmusforma lehetőségét nyitja meg, amely egyedi természeti adottságokra épül.

SReST – lassú gasztroturizmus és társadalmi felelősség

Az SReST (Socially Responsible Slow Food Tourism) projekt célja a „slow food” turizmus és az agrobiodiverzitás fenntartható hasznosítása. Hajdú-Bihar részvétele lehetővé tette a helyi „slow food” (lassú étkezés, a minőségi, helyi alapanyagokra épülő gasztronómia) értékek, gasztronómiai örökség, valamint a helyi közösségek – különösen sérülékeny csoportok – bevonásának nemzetközi keretek közötti vizsgálatát. A projekt keretében képzések, workshopok és a helyi mezőgazdasági-élelmiszeripari értékek turisztikai integrálásának előkészítése zajlik, amelyek a turizmus társadalmi befogadása és gazdasági hatékonysága szempontjából kulcsfontosságúak.

More than a Village – okosfalvak és vidéki vonzerő

A More than a Village projekt az okosfalvak modelljét veszi górcső alá, amely különösen fontos a kistelepülések turisztikai és gazdasági versenyképességének növeléséhez. A projekt során szerzett tapasztalatok, illetve a helyben megvalósított mintaprojekt (SzeniorPont digitális tudástár) jelentősen hozzájárulnak a vidéki közösségek vonzerejének és rezilienciájának erősítéséhez.

OpenRegioCulture – hozzáférhetőség és befogadó turizmus

Az OpenRegioCulture projekt a kulturális és természeti erőforrásokhoz való hozzáférés javítására fókuszál, különös tekintettel a speciális igényű polgárookra. A nemzetközi tapasztalatcsere számos, az inkluzivitást segítő gyakorlat megismerését teszi lehetővé, egyben segíti a helyi szakmai-szakértői hálózat kialakítását.

E projektek együttesen **stabil szakmai alapot teremtenek** a megfogalmazott turizmusfejlesztési irányokhoz. A nemzetközi tapasztalatcsere révén a vármegye képes:

- a helyi értékeket európai kontextusban pozicionálni,
- a fenntarthatósági, digitális és társadalmi szempontokat integráltan kezelni,
- és olyan gyakorlatorientált megoldásokat alkalmazni, amelyek a stratégia megvalósítását is érdemben támogatják.

5. Rendszerszemlélet a turizmusfejlesztésben - a SYSTOUR projekt eredményei

A SYSTOUR (Rendszerszemléletű fenntartható turisztikai stratégiák vidéki térségekben) nemzetközi együttműködés a vidéki térségek fenntartható turizmusának fejlesztését rendszerszemléletű megközelítésben vizsgálta.

A projekt abból indult ki, hogy a **turizmus hatásai** nem külön-külön jelentkeznek, hanem gazdasági, társadalmi, környezeti és térségi **folyamatok összefüggő rendszerében**, ezért a fejlesztéseknek is ezt az összetettséget kellett figyelembe venniük.

A munka első lépéseként a részt vevő régiók **holisztikus, átfogó helyzetelemzést** (holistic diagnosis) készítettek, amely nemcsak a turisztikai kínálatot és keresletet vizsgálta, hanem a helyi közösségek helyzetét, a környezeti terhelést, az elérhetőséget, a mobilitást, a digitalizáció szerepét és a térségi kapcsolódásokat is. Ezek az elemzések segítettek feltárni azokat a pontokat, ahol **a turizmus valódi hozzáadott értéket teremthet**, illetve ahol kockázatokat hordoz.

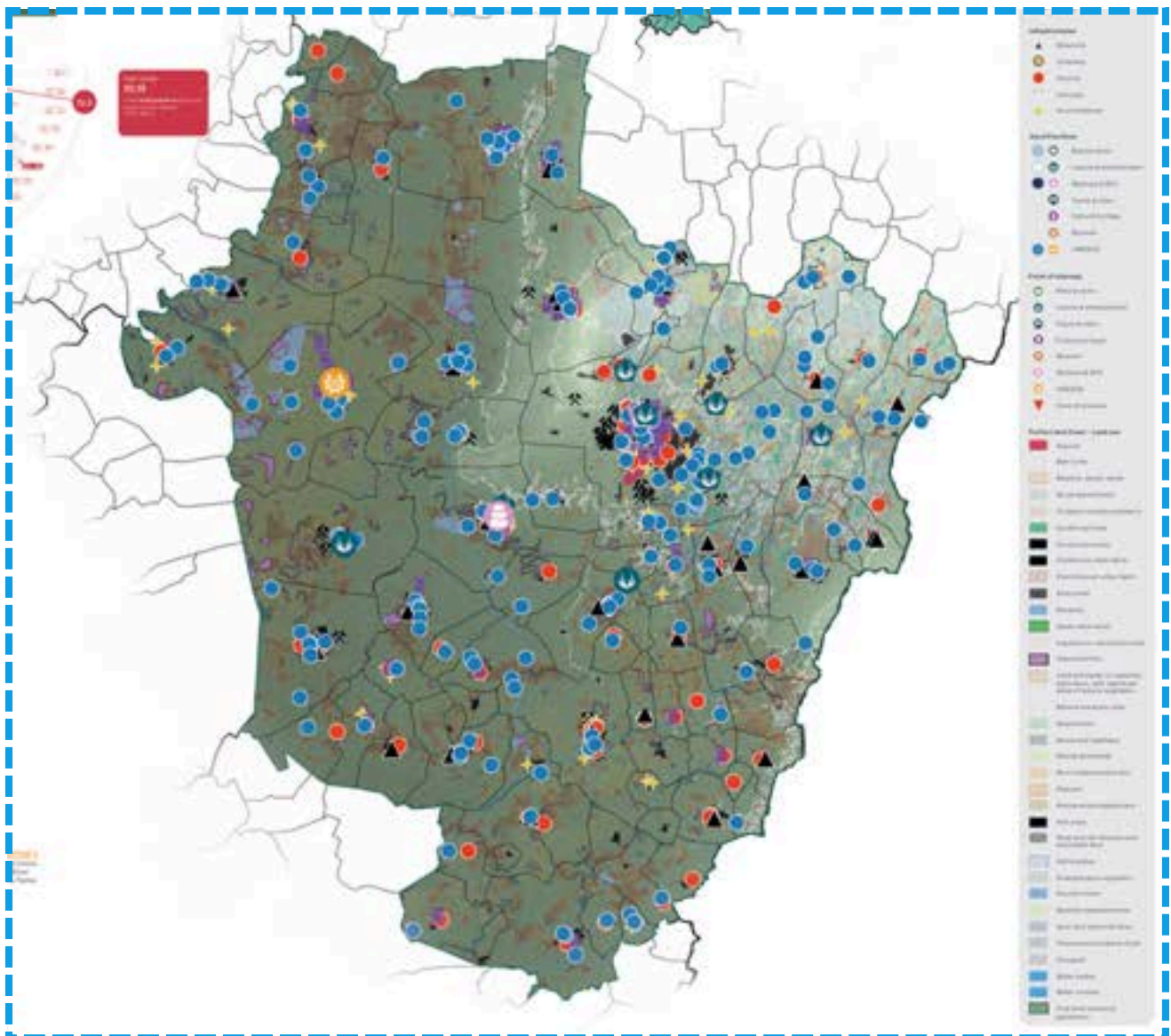
Erre építve a projektpartnerek jó gyakorlatokat gyűjtöttek és elemeztek különböző európai vidéki térségekből, kifejezetten azokat a megoldásokat keresve, amelyek rendszerszinten kezelték a turizmus hatásait, és a helyi adottságokra, erőforrásokra épültek.

A tapasztalatcsere nemzetközi műhelymunkák, szakmai találkozók és tanulmányutak keretében zajlott.

A közös munka eredményeként a partnerek olyan fejlesztési irányokat, javaslatokat dolgoztak ki, amelyek a vidéki turizmus tervezését és irányítását hosszú távon is fenntarthatóbbá tehetik.

A projekt hangsúlyt fektetett arra, hogy a turizmus ne önálló ágazatként, hanem **a helyi gazdaság, a közösségek és a környezet szerves részeként** jelenjen meg a döntéshozatalban.

Elkészült egy úgynevezett **komplexitást feltáró térkép** (complexity map), amely a részletes kutatási és elemzési fázist követően a turizmust befolyásoló tényezők összefüggéseit rendszerezte. Az ábra a gazdasági, társadalmi, környezeti és térségi **hatások együttes vizsgálatára** épült, és rendszerszemléletben mutatta be a fejlesztési beavatkozások lehetséges kapcsolódási pontjait. A complexity map eredményei alapján egyértelműen **kirajzolódtak azok a legjelentősebb turizmusfejlesztési irányok**, amelyek hosszú távon is megalapozott és fenntartható fejlesztésekhez szolgáltattak szakmai alapot.

6. Nemzetközi és hazai példatár – fókuszban a jó gyakorlatok

Az összegyűjtött szakmai források jelentős része angol nyelven érhető el. Tudjuk, hogy ez időnként kihívást jelenthet, ezért az angol anyagok használatához az alábbi egyszerű fordítási lehetőségeket javasoljuk:

- böngészőbe épített fordítás (Chrome, Edge), teljes weboldalak gyors fordításához;
- online fordítóeszközök, mint a DeepL vagy a Google Fordító, szövegrészek vagy dokumentumok fordítására;
- PDF-ek esetén a szöveg kimásolása és külön fordítása.

A fordítások elsősorban tájékozódási célokat szolgálnak; szakmai vagy jogi értelmezés esetén az eredeti szöveg az irányadó.

Tudástár

[SYSTOUR projekt tudástára](#)

[Releváns nemzetközi projektek gyűjteménye \(angol\)](#)

[Gyakorlati útmutatók magyar nyelven](#)

[Angol nyelvű útmutatások, szakmai tartalmak, háttéranyagok](#)

SYSTOUR projekt tudástára

Jó gyakorlatok

Bałtów Turisztikai Komplexum (Lengyelország)

Mi ez?

A „Bałtów Turisztikai Komplexum” Lengyelországban, a Kamienna-folyó festői völgyében található családi szórakoztató központ, amely egyedi módon kötődik a helyi természeti értékekhez és történelmi leletekhez. A komplexum létrejöttének alapját egy különleges felfedezés adta: ősi dinoszaurusz-lábnymokra bukkantak a térségben. Ezt a helyi közösség, valamint a Delta Egyesület és a Bałtów Községfejlesztési Egyesület úgy értelmezte, mint egy egyedülálló lehetőséget a fejlődésre, amely elindította a térség turizmusának kiépítését. A központ kezdetben raftingot kínált a folyón, majd megalkották Lengyelország első tematikus parkját, amelynek fő attrakciója az életnagyságú dinoszaurusz-rekonstrukciók. A 2004-es megnyitása óta a Bałtói Jurassic Park a Świętokrzyskie régió kiemelkedő látványosságává vált, amely országszerte sok látogatót vonz.

Eredmény

Az évek során a Turisztikai Komplexum folyamatosan bővült, ma már mintegy 100 hektáron terül el, és Lengyelország egyik legsokszínűbb szórakoztató központja. Az amerikai iskolabuszos látogatások során megtekinthető a Zwierzyniec Bałtowski állatpark, ahol több mint 400 faj – hazai és egzotikus állatok – él szabadon. A komplexum attrakciói közé tartozik hullámvasút, őskori akvárium, 5D mozi, lovas központ, hagyományos vidámpark gokartpályával, körhinta, labdamedence, kemping, valamint télen sípálya és Mikulásfalva gyermekprogramokkal. Az elmúlt 20 évben a közösségi összefogásnak köszönhetően a látogatók száma 80 ezerről több mint félmillióra nőtt. A komplexum több mint 250 helyi lakost foglalkoztat, a fejlesztésekben pedig szoros kapcsolatot tart tudományos intézményekkel, ezért jelentős hazai és nemzetközi elismeréseket kapott.

A Komplexum létrehozásához és folyamatos fejlesztéséhez kulcsfontosságú volt a helyi közösség aktív részvétele és innovatív kezdeményezőkézsége. Meghatározó szerepet játszott a civil szervezetek – a Delta Egyesület és a „Bałt” Egyesület – szervezőmunkája, valamint a Katowicei Sziléziai Egyetem és a Lengyel Geológiai Intézet szakmai támogatása. A tematikus park, a raftingpálya, az állatkert, a vidámpark és a téli szolgáltatások komoly anyagi forrást igényeltek, miközben a működtetéshez szükséges munkaerő biztosítása is kiemelt feladat volt. A vendéglátóhelyek, szálláshelyek, éttermek és sörfőzde jelenléte tovább növeli a helyi gazdasági hátteret és munkahelyteremtést. A projekt fenntarthatóságához hozzájárult a folyamatos tudományos együttműködés és a helyi vállalkozások integrálása.

Erőforrás

A Bałtów Turisztikai Komplexum modellje mintaként szolgálhat más, hasonló természeti és kulturális adottságú vidéki térségeknek, főleg ott, ahol a helyi közösség civil kezdeményezéssel szeretné fellendíteni a turizmust. Az integrált szolgáltatások – tematikus park, állatkert, vidámpark, sport- és kültéri programok, valamint vendéglátóipari elemek – együttesen komplex, családbarát turisztikai élményt kínálnak. A tudományos partnerségek és a közösségi összefogás hosszú távú fenntarthatóságot és minőségi fejlesztést biztosítanak. A projekt azt is jól mutatja, hogy a helyi természeti és kulturális örökségre építve lehet munkahelyeket teremteni, növelni a látogatószámot és élhetőbbé tenni a vidéket, ezért más közösségek számára is ösztönző példa lehet.

Alkalmazhatóság

<https://juraparkbaltow.pl/>

A Świętokrzyskie-hegység koronája (Lengyelország)

Mi ez?

A „The Crown of the Świętokrzyskie Mountains” egy turisztikai kezdeményezés, amelynek célja a Świętokrzyskie-hegység természeti szépségeinek, történelmének, kultúrájának és hagyományainak népszerűsítése, valamint a túrázás ösztönzése a térségben. A program a hegység 28 legmagasabb csúcsának megmászására épül, amelyeket a résztvevők összegyűjtve megszerezhetnek a „Świętokrzyskie-hegység koronája” kitűzött. A kitűzött a Kielcei Lengyel Turista- és Városnéző Társaság hozta létre, amely több mint egy évszázados múltra tekint vissza. A cél a természetjárás élményének erősítése és a kevésbé ismert, látogatott területek turisztikai forgalmának növelése.

Eredmény

A projekt eredményeként egységes jelzések és tájékoztató táblák kerültek elhelyezésre a csúcsokon és azok környékén, amelyek nemcsak információkat nyújtanak a látogatóknak, hanem hasznos túratippeket is adnak, például a következő csúcsra való feljutás várható időtartamát. Különösen figyelemre méltó, hogy a jelzések Braille-írással ellátott táblákat is tartalmaznak a látássérült túrázók számára. A csúcsok elérésének igazolása digitális formában történik: a túrázók a QR-kódok beolvasásával regisztrálják az adott helyszínt egy mobilalkalmazás segítségével. A 2022-es indulás óta már több mint 3,600 túrázó regisztrált így a koronához tartozó csúcsokon, ami jól mutatja az érdeklődést és a projekt népszerűségét.

A program megvalósításához komplex együttműködésre volt szükség több szereplő között, ideértve két civil szervezetet, 12 helyi önkormányzatot és a Świętokrzyski Nemzeti Parkot, amelynek területén a koronához tartozó csúcsok találhatók. A projekt infrastruktúráját a hegycsúcsokon elhelyezett információs táblák, irányjelzők és QR-kódok jelentik, amelyek kialakítása és karbantartása állandó erőforrást igényel. Emellett fejlesztésre került egy mobilalkalmazás is, amely lehetővé teszi a látogatók számára a csúcsok digitális igazolását, ezzel támogatva a modern, interaktív turizmust. A projekt finanszírozása és koordinálása széleskörű partnerség révén valósult meg, amely biztosította a szükséges szakmai és logisztikai hátteret.

Erőforrás

A projekt jó példa arra, hogyan lehet egy régió természeti adottságait és kulturális értékeit integráltan bemutatni, miközben a fenntartható turizmust és az aktív életmódot népszerűsíti. Az egységes csúcsjelölési rendszer és a digitális regisztrációs módszer más hegységekben vagy természetjáró térségekben is könnyen adaptálható, különösen ott, ahol a gyalogos turizmus fejlesztése kiemelt cél. Az inkluzív megközelítés, például a Braille-írás alkalmazása, pedig segít a különböző igényű látogatók bevonásában. A projekt erősíti a közösségi összefogást és az önkormányzatok közötti együttműködést, miközben a természetvédelem és a turizmus egyensúlyát is szem előtt tartja, így modellértékű lehet más, hasonló adottságú vidékek számára.

Alkalmazhatóság

https://swietokrzyskie.travel/en/informato_r_turystyczny/szlaki_turystyczne/along_the_swietokrzyskie_mountains

Történelmi kohászati üzem Maleniecban (Lengyelország)

Mi ez?

A Maleniec történelmi kohászati üzem az egyik legjobban megőrzött, 19. századi ipari műemlék Lengyelországban, amely a régió ipari örökségének védelmére és népszerűsítésére jött létre. A múzeum fő célja, hogy bemutassa és használja ezt az örökséget oktatási, kulturális és turisztikai tevékenységek során. Az intézmény a régi ipari üzem egykori épületeiben működik, melyek műemlékként vannak nyilvántartva, és ahol megőrizték a teljes technológiai sorozatot a 19. századi mezőgazdasági szerszámok gyártásához, beleértve a legnagyobb lengyel fa vízikerek működő példányát is.

Eredmény

Az üzem egyik legkülönlegesebb vonása, hogy az itt található gépek – többek között egy 1837-es fogaskerek-rendszer és egy 1835-ös, 32 méter hosszú hajtótengely – ma is működőképesek, és a bemutatókon rendszeresen be is indítják őket. A múzeum továbbá kézműves foglalkozásokat, például kovács- és öntőde műhelyeket szervez, valamint tematikus oktatásokat tart a helyi életmódról, méhészetéről, régi mértékegységekről és erdőgazdálkodásról. Ezek a programok egyedülálló módon kapcsolják össze a kulturális örökséget a közösségi tanulással és turizmussal, évente körülbelül 5,000 látogatót vonzva. A Malenieci kohászati üzem az egyik legjelentősebb állomás a Świątokrzyskie Ipari Műemlékek útvonalán.

A múzeum működtetéséhez elengedhetetlen volt a helyi közösség és különböző intézmények elkötelezett támogatása, amelyek hozzájárultak az üzem megmentéséhez és megőrzéséhez. Szoros együttműködés zajlik a műemlékvédelmi hatóságokkal, civil egyesületekkel, egyetemekkel és más kulturális szervezetekkel, amelyek segítik az örökség védelmét, népszerűsítését és az oktatási programok lebonyolítását. Az épületkomplexum és a gépek karbantartása, a bemutatók szervezése, valamint a tudományos és kulturális háttér biztosítása folyamatos anyagi és szakmai erőforrásokat igényel.

Erőforrás

A Malenieci kohászati üzem jó példaként szolgál arra, hogyan lehet egy régi ipari létesítményt átalakítani és fenntartható módon működtetni múzeumként, amely egyszerre őrzi a technológiai örökséget, kínál oktatási lehetőségeket és turisztikai vonzerőt. Ez a megközelítés más, hasonló ipari műemlékekkel rendelkező térségek számára is követendő modell lehet, különösen ott, ahol fontos a helyi hagyományok megőrzése, az oktatás fejlesztése és a fenntartható turizmus ösztönzése. Az intézmény működését támogató partnerségek és a helyi közösség aktív bevonása kulcsfontosságú a hosszú távú sikerhez.

Alkalmazhatóság

https://swietokrzyskie.travel/en/informato_r_turystyczny/zabytki/historical_metallurgical_plant_in_maleniec

Sandomierski Almás Út (Lengyelország)

Mi ez?

A „Sandomierski Almás Út” egy olyan marketing és promóciós projekt, amely számos partner együttműködésén alapul, és a közös cél a vállalkozói szellem fejlesztése a vidéki térségben, valamint a Sandomierska régió népszerűsítése. Az érintett szervezetek egy komplex turisztikai termék kialakításán dolgoznak együtt, amely lehetővé teszi a résztvevők számára, hogy nagyobb léptékben fejlesszék vállalkozásaikat, növeljék profitjukat, és az egyesület keretein belül közösen menedzseljék az ajánlatot. Fontos elem, hogy az egyesület egyben túra operátorként is működik, amely nemcsak összeállítja a turisztikai kínálatot, hanem kész utakat is értékesít.

Eredmény

Az almás út egyedülálló rekreációs lehetőségekkel teszi vonzóvá a régiót, amely híres gazdag gyümölcsöseiről, festői tájairól, gazdag történelméről és művészeti életéről. A turistaút négy tematikus szakaszból áll, amelyeket autóval, kerékpárral vagy akár gyalogosan is felfedezhetünk: agrártúra, gasztronómiai élmények, művészeti útvonal és borút. A program színes kínálatában szerepelnek izgalmas workshopok, szabadtéri játékok, látványos bemutatók, helyi ételek kóstolói, valamint különféle szabadidős programok – mint például kerékpártúrák, kajakozás, hajókirándulások a Visztulán vagy éppen lovaglás. Az útvonalon emellett olyan helyszínek is találhatóak, amelyek bemutatják a térség gazdag kulturális és történelmi örökségét.

A projekt finanszírozása több forrásból történik, így tagdíjakból, nemzeti és uniós pályázatokból, valamint a túra operátori tevékenységből származó bevételekből. A kezdeményezésben aktívan részt vesznek gyümölcsstermelők, gazdálkodók, helyi idegenvezetők, alkotók, oktatók, szolgáltatók, marketing szakemberek, továbbá a menedzsment és az egyesület tagjai.

Erőforrás

A Sandomierski Almás Út kiváló példa egy integrált turisztikai kezdeményezésre, amely egyszerre népszerűsíti a helyi mezőgazdaságot és kultúrát, serkentve ezzel a régió gazdasági fejlődését. A projekt fókuszában a magas minőségű helyi termékek, például az alma, a bor és a sajt állnak, melyeket hazánkban és külföldön egyaránt elismernek. A hagyományok és a modern termesztési, feldolgozási módszerek együttes alkalmazása kulcsfontosságú a turisták vonzásában és más régiók érdeklődésének felkeltésében. A helyi termelők, turisztikai vállalkozók, művészek és önkormányzatok közötti partnerségek megteremtése egységes és vonzó kínálatot eredményez. Az út előmozdítja a fenntartható és környezetbarát turizmust, amely nemcsak védi a természetet, hanem megfelel a turisták egyre növekvő igényeinek a felelős és etikus kikapcsolódás iránt.

Alkalmazhatóság

<https://szlakjablkowy.pl/>

Zagłoba Olajmalom (Lengyelország)

Mi ez?

A Zagłoba Olajmalom egy kis családi vállalkozás, amely a festői Ponidzie térségében, Busko-Zdrój közelében működik. A projekt alapját a történelmi, hidegen sajtolt olajgyártó gépek megmentése és bemutatása képezi, melyek eredetileg Aleksander Wielopolski gróf birtokából származnak. Az olajmalom hagyományos és modern technológiával is készít hidegen sajtolt növényi olajokat, mint például kendermag-, lenmag-, napraforgó- vagy tökmagolajokat. Emellett saját boltjuk és éttermük is működik, ahol a látogatók megkóstolhatják az általuk készített olajokat, és különféle ízletes fogásokat is megízlelhetnek.

Eredmény

A malom egyre növekvő népszerűségnek örvend, mind a termékeik iránti kereslet, mind a helyszíni workshopok és események látogatottsága tekintetében. 2021-ben a vállalkozás elnyerte az országos AgroLiga díjat „vállalkozás” kategóriában. 2022-ben a cég vezetője, Mariusz Roszkowski az elnöki palotában vehette át a díjat és az elismerést Andrzej Duda elnöktől, ami további bizonyítéka a projekt sikerességének.

A sikeres működéshez szükséges eszközök közé tartoznak a hagyományos és modern gépek, a bemutatókhoz és workshopokhoz szükséges felszerelések, továbbá a bolt és étterem fenntartása. Ezek biztosítják, hogy az olajmalom egyszerre legyen turisztikai látványosság és működő vállalkozás.

Erőforrás

A Zagłoba Olajmalom kiváló példa arra, hogyan lehet megőrizni és népszerűsíteni a helyi hagyományokat, miközben sikeres és fenntartható vállalkozást működtetünk. A projekt egyaránt szolgálja a kulturális örökség védelmét és a turizmus fejlesztését, miközben egészségtudatos termékeket kínál. Az ilyen típusú kezdeményezések jól adaptálhatók más régiókban is, ahol a helyi hagyományokra és termékekre építve lehet gazdaságilag is sikeres vállalkozást építeni.

Alkalmazhatóság

<https://olejarniazagloby.pl/>

Tokarniai Etnográfiai Park – a Świętokrzyskie falu népi és kulturális öröksége (Lengyelország)

Mi ez?

A Tokarniai Etnográfiai Park Lengyelország legnagyobb ilyen típusú szabadtéri múzeuma, amely mintegy 80 épületből áll és körülbelül 65 hektáron terül el. A Kielce vidéki múzeumként ismert intézmény a Műemlékvédelmi Nyilvántartásban és az Állami Múzeumi Nyilvántartásban is szerepel. A park a Świętokrzyskie vajdaság falvainak és kisvárosainak régi, hagyományos építészetét gyűjti össze, tematikus szektorokra bontva, amelyek a Kielce régió egyes területeit tükrözik. A múzeum különlegessége, hogy az épületek eredeti helyükhöz közeli területen kerültek elhelyezésre, így hiteles képet adnak a régió falusi életéről. A helyi közösség aktívan részt vesz a park életében, különféle hagyományörző rekonstrukciókban, kézműves bemutatókban, valamint dokumentum- és játékfilmek forgatásában, amelyekben maguk is szerepelnek.

Eredmény

A Tokarniai Etnográfiai Park kiemelkedő turisztikai célpont, évente átlagosan több mint 100,000 látogatót fogad, ami 20 év alatt megduplázódott (2004-ben kb. 48.000 fő). A parkban számos tematikus kézműves workshop, hagyományos mezőgazdasági bemutató és gasztronómiai esemény zajlik, amelyek évente több ezer érdeklődőt vonzanak. A múzeum gazdag oktatási programokat kínál gyermekeknek és fiataloknak, terepjátékokat szervez, és szálláslehetőséget biztosít egy történelmi épületben. A parkot számos rangos díjjal jutalmazták, például a Wędrowiec Świętokrzyski és a SUPER Wędrowiec Świętokrzyski elismerésekkel, mint a régió legjobb turisztikai attrakciói.

Az intézmény létrehozásának becsült költsége, beleértve az infrastruktúrát és felszerelést, körülbelül 15 millió euró volt, míg az éves működési költségek mintegy 1 millió eurót tesznek ki. A fenntartáshoz és a folyamatos programok megvalósításához jelentős anyagi forrásokra van szükség. A helyi közösség támogatása szintén nélkülözhetetlen, amely kedvezményes belépőkkel és aktív részvétellel járul hozzá a múzeum életéhez. A múzeum emellett szoros együttműködésben dolgozik például a Kielce Műszaki Egyetemmel, amely a múzeumi épületek lézeres szkennelésével segíti a műemlékek megőrzését és felújítását.

Erőforrás

A Tokarniai Etnográfiai Park kiváló példa arra, hogyan lehet egy régió kulturális örökségét megőrizni és bemutatni azáltal, hogy eredeti helyükhöz közeli területekre telepített épületeket gyűjtenek össze és gondoznak. Az elmúlt négy évben két új épületet sikerült áttelepíteni és rekonstruálni, ezzel megóvva azokat a károsodástól. A park nemcsak turisztikai attrakció, hanem a helyi közösség találkozóhelye is, amely aktívan ápolja és továbbadja a Świętokrzyskie falvak hagyományait, például rituális csoportok és falusi háziasszonyok programjain keresztül. Ez a modell más hasonló kulturális örökséggel rendelkező térségek számára is alkalmazható, ahol fontos a helyi közösség bevonása és a kulturális hagyományok fenntartható megőrzése.

Alkalmazhatóság

<https://mwk.com.pl/en/museum/ethnographic-park-in-tokarnia>

A Świętokrzyskie-hegység hagyományainak, turizmusának és kultúrájának központja Bielinyben (Lengyelország)

Mi ez?

A Świętokrzyskie-hegység hagyományainak, turizmusának és kultúrájának központja Bielinyben egy önkormányzati kulturális intézmény. EU-s támogatással megvalósult partnerségi projekt eredményeként jött létre, és az ahhoz kapcsolódó turisztikai infrastruktúrát kezeli. Fő látványossága a kb. 1,63 hektáros középkori település, ahol autentikus, 12–14. századi faszerkezetű kunyhókban mutatják be a középkori mesterségeket: például az agyagkészítést, szövést, kovácsolást, méhészetet vagy nyeregkészítést. Az élményt interaktív workshopok és játékok teszik teljessé, amelyek helyi legendákra épülnek, és a Świętokrzyskie-hegység gazdag történelmét is bemutatják.

Eredmény

A középkori települést kiegészíti a Szent Kereszt Monostor komplexuma, amely a térség kereszténységének korai időszakát mutatja be, így együtt komplex, oktató és élményszerű turisztikai kínálatot adnak. A helyszínen működik az „Íz Kamrája” vendéglő is, ahol a látogatók megkóstolhatják a helyi specialitásokat, többek között a hagyományos zalewajka levest, friss epres desszerteket és házi finomságokat. Az intézmény infrastruktúrája jól kiépített: parkoló, vásárcsarnok, mosdók és vendéglátóhelyek is rendelkezésre állnak. Jelenleg épül a Świętokrzyskie Kultúra Parasztháza is, egy multimédiás kiállítás, amely a régió népi kultúráját mutatja be. Az intézmény folyamatosan fejlődik: évente kb. 99 000 turista keresi fel, bevétele megközelíti az 1,6 millió zlotyt, és a turisztikai szezonban több mint 30, szezonon kívül pedig több mint 20 főt foglalkoztat.

A központ működtetése és fejlesztése jelentős anyagi forrásokat igényel, melyek részben uniós támogatásból, részben helyi önkormányzati finanszírozásból, illetve a turizmusból származó bevételekből fedezhetők. Az infrastruktúra fenntartásához szükségesek a folyamatos beruházások, valamint az emberi erőforrás biztosítása, hiszen a település és a hozzá kapcsolódó intézmények magas szintű szolgáltatást nyújtanak a látogatóknak, melyhez legalább 20-30 fő állandó alkalmazott szükséges. Az intézmény emellett széleskörű partnerségeket ápol helyi termelőkkel, kézművesekkel és civil szervezetekkel, támogatva ezzel a helyi gazdaságot és kulturális életet.

Erőforrás

A Świętokrzyskie-hegység kulturális központja kiváló példa arra, hogyan lehet egy régió kulturális és történelmi örökségét fenntartható módon, interaktív és élményszerű formában bemutatni, miközben a helyi közösséget is aktívan bevonják. Az intézmény összehangolja a helyi kézművesek, termelők és civil szervezetek tevékenységét, támogatva ezzel a közösségi összefogást és a gazdaság élénkítését. Az olyan turisztikai attrakciók, mint a középkori mesterségeket bemutató település és a népi kultúrát ismertető multimédiás kiállítás, más hasonló régiók számára is modellként szolgálhatnak, különösen ott, ahol a helyi identitás és hagyományok megőrzése és bemutatása kiemelt jelentőségű.

Alkalmazhatóság

https://swietokrzyskie.travel/en/informato_r_turystyczny/miasta_i_regiony/bieliny_at_the_foot_of_the_sacred_mountain

Kalandbusz (Finnország)

Mi ez?

A Közép-Ostrobotnia Regionális Tanácsa koordinálja a régió turizmusfejlesztését szolgáló projektek finanszírozását, amely nemzeti és EU-s kohéziós forrásokból valósul meg. A „Kalandbusz 1 és 2” projektek célja az volt, hogy megfizethető buszos közlekedési lehetőségek biztosításával javítsák a térség turisztikai célpontjainak elérhetőségét. A projektek a 2022-es és 2023-as nyári szezonban működtek, 2023-ban újdonságként a buszra kerékpár is felvihető volt. A kalandbusz fenntartható megoldást kínál a vidéki területek könnyebb megközelítésére, csökkentve az egyéni autós közlekedést, ezáltal biztonságosabbá téve az utazást, mérsékelve a károsanyag-kibocsátást, és enyhítve a zsúfolt parkolóhelyek problémáját.

Eredmény

A projekt hozzájárult a turisztikai vállalkozások fejlődéséhez és a régió turizmusának népszerűsítéséhez, növelve a látogatószámot, miközben tiszteltetben tartja a természeti értékeket, legyen szó természetjáró útvonalakról, kulturális helyszínekről vagy turisztikai szolgáltatókról. A kalandbusz emellett elősegíti a közös termékcsomagok kialakítását turisztikai és kulturális szereplők között. A visszajelzések alapján különösen az elérhetőség javulását értékelték pozitívan, hiszen a busz segítségével olyan családok is el tudnak jutni a célpontokra, akik egyébként nem tudnának. A projekt lezárása után ez a jó gyakorlat önfenntartóvá vált, a jegybevételekből és az önkormányzati támogatásokból finanszírozzák tovább.

Egy kalandbusz jellegű projekt megvalósításához alapvetően induló és működési forrásokra van szükség: a mintaprojekt tervezésére és beindítására (útvonal- és menetrendtervezés, szerződések, kommunikáció), majd az üzemeltetésre (buszok, sofőrök, üzemanyag/energia, karbantartás, biztosítás, diszpécser/ügyfélszolgálat). Kell egy koordináló szereplő (régiós tanács/önkormányzati együttműködés), egy közlekedési szolgáltató, valamint turisztikai partnerek, akik a célpontokat és közös kedvezményes csomagokat adják. Szükséges még a megálló és alap infrastruktúra, egy egyszerű digitális felület és jegyértékesítés.

Erőforrás

A Kalandbusz egy nagyon könnyen alkalmazható és elérhető módja a vidéki közlekedés fejlesztésének olyan területeken, ahol a hagyományos buszjáratok nem működnek. Az útvonalak rugalmasan tervezhetők a látogatók igényei szerint, így hatékonyan növelhető a turizmus vidéki régiókban is.

Alkalmazhatóság

<https://www.visitkookola.fi/en/adventure-bus/>

Salamajärvi Nemzeti Park (Finnország)

Mi ez?

Közép-Ostrobothnia turizmusfejlesztési stratégiájának központi eleme, hogy a régiót természetközpontú turisztikai térséggé alakítsák. A térség legnagyobb vonzereje a tiszta környezet, a csend és az érintetlen természet, melyek különösen vonzóvá válnak a világban tapasztalható egyre gyakoribb extrém időjárási jelenségek árnyékában. A régió egyik kulcsterülete a természetalapú turizmus, amelyet különösen a horgászturizmus fejlesztésével kívánnak erősíteni. A horgászat hagyományosan jelentős szerepet játszik Közép-Ostrobothnia életében, és a cél olyan élményeket kínálni a látogatóknak, melyek során valóban megismerhetik a helyi életmódot. Emellett a kalandturizmus – például a nemzeti parkok, szaunakultúra és természetjárás – is fontos pillérei a fejlődésnek, különös tekintettel a Salamajärvi Nemzeti Parkra.

Eredmény

A régió turizmusfejlesztése során fontos cél a szolgáltatások tudatos és fenntartható bővítése, amely figyelembe veszi az adott terület természeti és kulturális értékeit. A Salamajärvi Nemzeti Parkban – és általában a természetközeli helyszíneken – a meglévő infrastruktúra kihasználásával, alacsony terhelésű turisztikai formákat valósítanak meg, hozzájárulva ezzel a természet értékeinek megőrzéséhez. A látogatók megfelelő tájékoztatást kapnak a helyi természeti értékekről és azok védelméről, ami elősegíti a tudatos és felelősségteljes viselkedést a természetben. A turizmus a fenntarthatóság jegyében valósul meg, lehetővé téve, hogy a jövő generációi is élvezhessék e tájak szépségét.

A régió céljai között szerepel a turizmushoz kapcsolódó szakértelem fejlesztése, ezért az oktatási intézményekkel együttműködésben szeretnének több turisztikai szakembert képezni. Ezen kívül a természetvédelmi szempontokat figyelembe vevő infrastruktúra fenntartása, a már meglévő túraútvonalak és szolgáltatások karbantartása, valamint a fenntartható közlekedési lehetőségek kiépítése is erőforrást igényel. A beruházásoknál elsődleges szempont a környezet megóvása, a helyi értékek megtartása, és az alacsony kibocsátású közlekedési formák ösztönzése.

Erőforrás

A természet- és horgászturizmus fejlesztésének koncepciója jól alkalmazható más vidéki, természeti értékekkel rendelkező térségekben is. A Salamajärvi Nemzeti Park példája rámutat arra, hogyan lehet ötvözni a helyi hagyományokat, a fenntarthatósági elveket és az élményturizmust. A projekt a turizmus iránt érdeklődő régiók számára inspiráló mintát kínál arra, miként lehet a természeti és kulturális értékeket úgy bemutatni, hogy azok hosszú távon is megőrizhetők maradjanak – mindezt úgy, hogy a turizmus valódi gazdasági lehetőséget is kínál a helyi közösségek számára.

Alkalmazhatóság

<https://www.luontoon.fi/en/destinations/salamajarvi-national-park>

Derecskei Élménykert (Magyarország)

Mi ez?

A Derecskei Élménykert példaértékű kezdeményezés, amely fenntartható szemléletben kapcsolja össze a hagyományos mezőgazdasági termelést, az élményalapú turizmust és az oktatást. A Debrecen közelében fekvő kert egész napos kikapcsolódást kínál családoknak, iskolai csoportoknak és üzleti vendégeknek is: a látogatók nemcsak pihenhettek a derecskei almafák árnyékában, hanem aktívan részt vehetnek mezőgazdasági és gasztronómiai tevékenységekben. A projekt középpontjában a helyben termesztett élelmiszerek feldolgozása, a tudásmegosztás és az élményalapú tanulás áll, amit a Tudományos Játszóház is megmutat, ahol a gyerekek klasszikus és digitális játékokon keresztül ismerkednek meg a természet törvényeivel. A komplexum mára multifunkcionális központtá nőtte ki magát, ahol a mezőgazdaság, turizmus, gasztronómia és innováció egységet alkot.

Eredmény

A Derecskei Élménykert működése óta több mérhető és tapasztalati eredményt ért el. A gyümölcstermesztés és -feldolgozás stabil bevételt biztosít, és lehetővé tette prémium termékek – például a Dér Juice – hazai és nemzetközi piacra vezetését. A 2017-ben átalakított étterem és a helyi termékeket árusító bolt új gasztronómiai kínálattal bővítette a térséget, erősítve a helyi gazdaságot. A Tudományos Játszóház és a tematikus túrák évente több ezer diáknak és családnak mutatják meg a fenntartható gazdálkodás alapjait. Az Almavirág Étterem, a rendezvénycsarnok és az Élményvonat hozzájárulnak a négy évszakos látogathatósághoz. A fejlődés munkahelyeket is teremtett, és a helyi közösségeknek példát ad arra, hogyan működtethető vidéken innovatív, mégis természetközeli gazdaság és szolgáltatás.

A kezdeményezés megvalósításához és fenntartásához többféle forrás kellett. Pénzügyi oldalon a beruházások – például az étterem felújítása, a feldolgozóüzem korszerűsítése és a játszóház kialakítása – jelentős tőkét igényeltek, amely részben saját forrásból, részben pályázatokból és fejlesztési támogatásokból származott. Emberi erőforrás tekintetében elengedhetetlen volt egy motivált és sokoldalú csapat, amely nemcsak a mezőgazdasági, hanem a turisztikai, oktatási és vendéglátóipari feladatokban is jártas. Szükség volt továbbá szakmai partnerek (egyetemek, helyi vállalkozások, civil szervezetek) bevonására a tudásmegosztás és az innováció erősítéséhez. A sikerhez hozzájárult a hosszú távú szemlélet, a fenntarthatóság iránti elköteleződés és az a stratégiai gondolkodás, amely képes összehangolni a gazdaság különböző szektorait.

Erőforrás

A Derecskei Élménykert jó gyakorlata hazai és nemzetközi térségekben is adaptálható, főként ott, ahol fontos a helyi gazdaság diverzifikálása, a fiatalok helyben tartása és a természeti erőforrások fenntartható használata. A koncepció lényege a komplex szemlélet: a mezőgazdasági termelés oktatási, gasztronómiai és turisztikai elemekkel kiegészítve válik igazán értékteremtővé. A modell más gyümölcs- vagy zöldségtermelő közösségek számára is követhető, különösen ahol igény van közösségi programokra, egészségtudatos étkezésre és élményalapú tanulásra. A sikerhez viszont elengedhetetlen a helyi adottságokhoz való igazodás, a partnerségek kiépítése és a hosszú távú tervezés. A Derecskei Élménykert példája jól mutatja, hogyan válhat egy agrár-élelmiszeripari vállalkozás vonzó, élményalapú, ugyanakkor tudást közvetítő turisztikai célponttá.

Alkalmazhatóság

<https://www.facebook.com/DerecskeiElmenykert/>

Termálvíz alapú vidéki turizmus Hajdúszoboszlón (Magyarország)

Mi ez?

Hajdúszoboszló jó példája annak, hogyan válhat egy termálvízre épülő fürdőváros komplex, több lábon álló turisztikai központtá. Fő vonzereje a 30 hektáros Hungarospa fürdőkomplexum, amely négy évszakos szolgáltatásokat kínál: nagy termálmedencéket, extrém csúszdákat és a családbarát Aqua Palace élményfürdőt. A vízi élményeket a régió gasztronómiai és kulturális értékeinek bevonása egészíti ki, például a helyi termelői piac és a civil közösségek programjai. A sportrepülőtér bemutatói – légi attrakciók, lovas hagyományok – tovább színesítik a kínálatot. Hajdúszoboszló így nemcsak fürdőváros, hanem olyan vidéki turisztikai desztináció, amely testi-lelki feltöltődést, helyi értékeket és minőségi kapcsolódást ad.

Eredmény

A komplex turisztikai fejlesztések és a szolgáltatások bővítése nyomán Hajdúszoboszló 2022-ben elnyerte Magyarország leglátogatottabb vidéki településének címét. A turizmus fejlődése a város gazdaságára és közösségi életére is pozitívan hatott: új munkahelyek jöttek létre, nőtt a helyi vállalkozások – különösen a vendéglátóipar és a kézműves szektor – forgalma, és erősödtek a térségi együttműködések. A fürdőkomplexum folyamatos fejlesztése miatt az attrakciók egész évben vonzzák a látogatókat, így csökkent a szezonális. A kulturális programok, a helyi gasztronómia és a hagyományőrző események integrálása pedig gazdagabb, autentikusabb vendégélményt adott, ami hosszabb tartózkodást és magasabb vendégelégedettséget eredményezett.

A program sikeres működtetéséhez jelentős anyagi, humán és infrastrukturális források bevonása vált szükségessé. A Hungarospa fejlesztéseire állami és uniós támogatások, valamint magántőke is hozzájárult. A turisztikai infrastruktúra – szálláshelyek, vendéglátó egységek, kulturális terek – korszerűsítése, valamint a fürdő létesítményeinek bővítése komoly beruházásokat igényelt. Fontos szerepet játszottak a civil szervezetek és közösségek, amelyek aktívan részt vettek a kulturális kínálat megvalósításában. Az önkormányzat koordináló szerepe, a turisztikai szolgáltatók összefogása, valamint a régió más attrakcióival – például Debrecennel és a Hortobágyi Nemzeti Parkkal – való partnerség szintén elengedhetetlen volt a komplex élmény kialakításához.

Erőforrás

Hajdúszoboszló példája megmutatja, hogyan lehet egy természeti adottságra – a termálvízre – építve olyan többdimenziós turisztikai desztinációt létrehozni, ahol a fürdőzés élményét gasztronómiai, kulturális és közösségi elemek egészítik ki. Ez az integrált fejlesztési modell más településeken is jól alkalmazható, ahol van termálvíz vagy más vonzó természeti erőforrás. A siker kulcsa a partnerség, a helyi értékek tudatos beemelése a kínálatba, valamint a szezonális csökkenést, egész évre szóló programok kialakítása. A példa azt is jelzi, hogy a kulturális örökség és a gasztronómia nem pusztán kiegészítő, hanem a vidéki turizmus egyik alappillére lehet, erősítve a térségi identitást és támogatva a fenntartható turizmus fejlődését.

Alkalmazhatóság

<https://hungarospa.hu/>

Tematikus rendezvények a vidéki turizmus fejlesztése érdekében (Magyarország)

Mi ez?

A Hortobágyi Nemzeti Park – mint az UNESCO Világörökség része és a Csillagoségbolt-park címet viselő terület – egyedülálló példája annak, hogyan lehet összekapcsolni a természeti értékeket és a hagyományos pásztorkultúrát egy tematikus, élményalapú turisztikai kínálatban. Ez a kulturális táj az éjszakai égbolt zavartalan látványával, a csillagképekhez kötődő pásztorhagyományokkal és a biodiverzitás védelmével együtt egy különleges örökségi egységet alkot. E különleges adottságokra építve új típusú turisztikai programot alakítottak ki, amely az értékek összekapcsolásával – például az állattartás, csillagászat, gasztronómia és mesemondás együttes megjelenítésével – komplex élményt nyújt a látogatóknak. A 2021-ben zárult „Night Light” projekt jelentős támogatást nyújtott a kezdeményezés kidolgozásához és elindításához.

Eredmény

A Hortobágyi Nemzeti Park által bevezetett új programok bizonyítottan növelték a látogatószámot és szélesítették a vendégkör összetételét, különösen a természetszerető és autentikus élményekre vágyó látogatók körében. A tematikus események – mint a szürkemarha- és rackanyáj-megfigyelés, a pusztai kocsikázás, a pásztortűz körüli mesélés és a hagyományos slambuc közös főzése – új platformot teremtettek a táj természeti és kulturális örökségének bemutatására. A naplemente utáni csillagmegfigyelés során egy csillagász segíti a látogatókat a csillagképek felismerésében, miközben megosztja azokat a pásztortörténeteket is, amelyek évszázadokon át segítették a tájékozódást. A program különösen népszerűvé vált, a részvételhez előzetes regisztráció szükséges. Bár a COVID-19 járvány idején a fejlődés megtorpant, 2021-ben újraindult, és azóta is sikeresen működik.

A program sikeres lebonyolításához nélkülözhetetlen volt a Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző Nonprofit Kft., valamint a Hortobágyi Nemzeti Park szakmai és emberi erőforrásainak biztosítása. A megvalósításhoz olyan elkötelezett szakemberek és helyi szereplők kellettek, akik egyaránt jártasak a természetvédelemben, az állattartásban, a turizmusban és a hagyományos életmód közvetítésében. Emellett a „Night Light” projekt keretében elnyert külső finanszírozás is kulcsfontosságú volt a program fejlesztéséhez – különösen a csillagászati bemutatók és az éjszakai élmények kialakításában. A megfelelő infrastruktúra – például kocsik, világításmentes megfigyelőterek, biztonságos ételkészítő helyszínek – kiépítése is elengedhetetlen volt a látogatói élmény színvonalának biztosításához.

Erőforrás

Ez a jó gyakorlat különösen inspiráló lehet olyan vidéki térségeknek, ahol megvannak a különleges természeti adottságok és az élő kulturális hagyományok. A Hortobágy példája megmutatja, hogy a természet és a hagyomány szoros összekapcsolásával élményalapú, oktató és szórakoztató turisztikai kínálat hozható létre. A kulcs az együttműködés: a nemzeti park és a génmegőrző szervezet közös fellépése magasabb szintre emelte az örökség bemutatását, erősítve a helyi identitást és a fenntartható turizmust. A hasonló táji és kulturális adottságú térségek pedig kialakíthatják saját, szervezett tematikus programcsomagjukat, amely egyszerre támogatja az értékmegőrzést és a gazdaság élénkítését.

Alkalmazhatóság

<https://visithortobagy.com/>

Túrázz Hajdú-Biharban (Magyarország)

Mi ez?

A „Túrázz Hajdú-Biharban” program Hajdú-Bihar vármegyében a zöldút-fejlesztés első lépéseként indult, az Országos Kékkör egyik szakaszának, az „Alföldi Kéktúra” helyi népszerűsítésére építve. A 2550 km-es nemzeti túraútvonalból a megyei szakasz 205 km, amelyet kilenc, jól beazonosítható, pecsételőhellyel ellátott részre osztottak. A Hajdú-Bihar Vármegyei Önkormányzat (HBVÖ) az „Our Way” projekt tapasztalatai alapján hozta létre a „Zöldútlevelet”, amely térképes útvonalleírást és pecsétgyűjtési lehetőséget is ad. A 2022-ben indított program célja, hogy a résztvevők 12 hónapon belül teljesítsék az útvonalat, amit az útlevelelben gyűjtött pecsétek igazolnak; a kitöltött, lepecsételt útlevelet visszaküldők sorsoláson vehetnek részt, ahol túrázáshoz kapcsolódó fenntartható ajándékokat nyerhetnek. A kezdeményezés a megye zöldútfejlesztési stratégiájának része, és a vidéki térségek, kis települések, valamint a helyi gazdasági szereplők (termelők, szállásadók, közösségek) láthatóságát is erősíti.

Eredmény

A program bevezetése után rövid időn belül több jelentkezés is érkezett, az első hivatalos eredményeket 2023 novemberében tették közzé. A kezdeményezés nemcsak a gyalogtúrázás, mint szabadidős tevékenység népszerűsítését szolgálta, hanem hozzájárult a természetes értékek és a kulturális örökség társadalmi és gazdasági jelentőségének növeléséhez a vidéki térségekben. A résztvevők felfedezhetik a rejtett természeti és kulturális látnivalókat, és ezáltal megerősödik a kapcsolat a turisztikai szervezők, helyi közösségek és szolgáltatók között. A program sikeresen új célcsoportokat is elért – például fiatalabb túrázókat és természetbarátokat –, akik korábban nem vettek részt hasonló kezdeményezésekben. Emellett a közösségi médiában és a helyi sajtóban is erős visszhangot váltott ki, így hozzájárult a túraútvonal és a kapcsolódó szolgáltatók ismertségének növeléséhez.

A program megtervezéséhez, megvalósításához és nyomon követéséhez szükséges humánkapacitást a Hajdú-Bihar Vármegyei Önkormányzat biztosította. Ide tartozott a „Zöldútlevél” grafikai és tartalmi kialakítása, a teljesítmény igazolásának kidolgozása és a program lebonyolításának adminisztratív háttere. A kezdeményezés népszerűsítéséhez a helyi média biztosított felületet, amely jelentős mértékben hozzájárult a program ismertségéhez. A nyereményekhez szükséges forrásokat a vármegye saját költségvetéséből fedezte, ügyelve arra, hogy a díjak fenntartható és felelős turizmushoz kapcsolódó eszközök legyenek. A szükséges infrastruktúra – például túraútvonalak karbantartása, jelzések frissítése, pecsételőhelyek kialakítása – helyi szinten, a települési önkormányzatokkal és civil szervezetekkel együttműködésben valósult meg.

Erőforrás

A „Túrázz Hajdú-Biharban” kezdeményezés jól adaptálható más olyan térségekben is, ahol már léteznek, de kevésbé ismertek a gyalogtúraútvonalak, vagy ahol szeretnék a természeti értékekre építve erősíteni a vidéki turizmust. Az ilyen, túrázásra és örökségre építő kezdeményezések új célcsoportokat szólítanak meg, miközben erősítik a közösségi identitást. A fő tanulság a hálózatos együttműködés: a kormányzati, önkormányzati, civil és turisztikai szereplők összehangolt munkája növeli a láthatóságot, javítja a látogatottságot, és segít a térségi stratégiákat a közösségi igényekhez igazítani, így a térség vonzereje a helyi értékek, örökség és zöld turizmus mentén erősödik.

Alkalmazhatóság

<https://hbmo.hu/portal/2023/01/turazz-hajdu-biharban/>

Sejours bas carbone – alacsony szén-dioxid-kibocsátású utak (Franciaország)

Mi ez?

A Nouvelle-Aquitaine régióban a látogatók 80%-a hagyományosan szén-dioxid-intenzív közlekedési módokat használ, ezért a régió Regionális Turisztikai Központja (CRT) és partnerei 25 „alacsony szén-dioxid-kibocsátású” utazási ajánlatot dolgoztak ki a Gironde és Bask alrégiókban. Ezek az ajánlatok a köz- és magánszféra partnerségének eredményeként jöttek létre, és olyan desztinációkat tartalmaznak, amelyek megközelíthetők vonattal, illetve a helyszíni programok egyszerű mobilitási megoldásokkal (kerékpár, gyalogos ösvények, kollektív közlekedés) elérhetők. A szolgáltatók pedig szigorú fenntarthatósági kritériumoknak felelnek meg, beleértve az ökomobilitást, a helyi ellátást, a környezetvédelmi tanúsítványokat, valamint az inkluzivitást és hozzáférhetőséget.

Eredmény

A program húsvétkor indult kísérleti jelleggel, majd 2023 nyarán egész szezonban folytatódott. Az első eredmények még a szezon vége előtt rendelkezésre álltak, és ezek alapján lehetőség nyílt a projekt továbbfejlesztésére és más alrégiókban (például Dordogne, Charentes, Landes) történő elterjesztésére. A tervek szerint új, hasonló fenntartható ajánlatok jelenhetnek meg a régióban. Az ajánlatok „alacsony szén-dioxid-kibocsátásának” objektív mérése érdekében a CRT egy speciális, az üvegházhatású gázok kibocsátását számító eszközt alkalmaz, amely a közlekedés, az étkeztetés, a szállás és a szabadidős tevékenységek szénlábnyomát méri.

A program megvalósításához elengedhetetlen a köz- és magánszféra közötti szoros együttműködés, továbbá jelentős anyagi és szakmai támogatás szükséges az ajánlatok kidolgozásához, kommunikációjához és fenntartásához. Fontos továbbá az ökomobilitási infrastruktúra fejlesztése, például vasúti és kerékpárhálózat, valamint a fenntarthatósági tanúsítások elterjesztése. A szén-dioxid-kibocsátás mérésére és követésére használt eszköz fejlesztése és üzemeltetése szintén fontos forrásokat igényel, melyet a CRT, a Környezetvédelmi és Energiagazdálkodási Ügynökség, valamint magánszakértők közösen biztosítanak.

Erőforrás

A projekt jó példát mutat arra, hogyan lehet egy régióban a fenntartható turizmus támogatásával csökkenteni az utazások karbonlábnyomát, miközben ösztönzi a soft mobilitási módok használatát és a helyi szolgáltatók fenntarthatóságát. A módszerek és az eszközök átvihetők más régiókba és országokba is, különösen ott, ahol a turizmus jelentős környezeti terheléssel jár. A fejlesztés segíthet a turisztikai desztinációk szén-dioxid-kibocsátásának nyomon követésében és csökkentésében, valamint hozzájárulhat a fenntartható közlekedési és turisztikai politikák alakításához, az alacsony karbonkibocsátású nemzeti stratégiákkal összhangban.

Alkalmazhatóság

<https://www.nouvelle-aquitaine-tourisme.com/fr/actualite/voyager-bas-carbone-en-nouvelle-aquitaine>

Monparc - Digitális eszköz a természeti parkok felfedezéséhez (Franciaország)

Mi ez?

A „Monparc” egy digitális megoldás, amelyet az InfoParcs mobilalkalmazás keretében fejlesztettek ki azzal a céllal, hogy megkönnyítse a természeti területek – legyenek azok vidéki, tengerparti, hegyvidéki vagy városkörnyéki – felfedezését. Az alkalmazás ösztönzi a látogatókat arra, hogy aktívan részt vegyenek a természeti környezet megőrzésében, ezáltal a fenntartható turizmus és a környezeti tudatosság fontos eszközévé válik. Az applikáció intuitív használatot biztosít, pedagógiai célokat is szolgál, és térbeli-időbeli kontextusban segíti az ismeretek elsajátítását.

Eredmény

A Monparc alkalmazás számos célt valósít meg egyszerre: népszerűsíti a természetvédelmi területeket mint vonzó úti célokat, szórakoztató módon növeli a környezeti tudatosságot, és elősegíti a helyiek és turisták bevonását a fenntarthatóság ügyébe. Az applikáció a túrázás és természetjárás szerelmeseinek különösen kedvez, miközben hozzájárul a parkok felelős látogatásához és az ökoturizmus elterjedéséhez. Ezzel a megközelítéssel a digitális technológia kézzelfogható hatást gyakorol a természetvédelemre és a turizmus fenntarthatóbbá tételére.

A Monparc mögött egy jól strukturált fejlesztési folyamat áll, amely digitális szakértelmet, informatikai eszközöket, valamint tartalmi fejlesztést és pedagógiai tervezést igényel. A rendszer működtetéséhez szükség van egy technikai csapatra, amely karbantartja és fejleszti az applikációt, valamint együttműködésre a természetvédelmi területek kezelőivel, akik az információt és az aktuális tartalmakat biztosítják. Kommunikációs kampányokra és oktatási együttműködésekre is szükség van, hogy az alkalmazás valóban elérje a célcsoportokat.

Erőforrás

A Monparc jól alkalmazható más régiókban is, különösen olyan térségekben, ahol jelentős természeti értékek találhatók, és cél a fenntartható turizmus fejlesztése. A platform testreszabható különféle ökoszisztémákra, így bármely térség beillesztheti saját túraútvonalait, fajlistáit vagy környezetvédelmi üzeneteit az alkalmazás rendszerébe. A megoldás más országokban vagy régiókban is adaptálható, és a digitális technológia révén új csatornákat nyit a látogatói élmény bővítésére, az oktatásra és a közösségi részvétel ösztönzésére a természet védelmében.

Alkalmazhatóság

<https://www.monparc.net/authentication/signin>

La Vieille Ecole (A régi iskola), a "jótékony turizmus" jegyében (Franciaország)

Mi ez?

A „La Vieille École (A régi iskola)” egy felelősségteljes turisztikai vendéglátóhely a Lot-et-Garonne régióban, amely egykori falusi leányiskolában működik. A projekt önmagát a „jótékony turizmus” példjaként határozza meg, amely hosszú távon jövedelmező, méltányos és befogadó turizmust képvisel. Küldetése, hogy az emberi kapcsolatokra, a közösségi megosztásra, a helyi kultúrára és az ökoszisztéma tiszteletére építsen. A vendéglátás nemcsak szolgáltatás, hanem egyfajta kulturális és társadalmi párbeszéd, amely a lelassulásra, a figyelemre és a befogadásra hívja fel a figyelmet. A kezdeményezés különös figyelmet fordít azokra, akik anyagi okokból nem engedhetik meg maguknak a nyaralást.

Eredmény

A projekt számos társadalmi és környezeti értéket képvisel. A „felfüggesztett szobák” rendszere lehetőséget ad a vendégeknek, hogy adományaik révén rászoruló családok vagy magánszemélyek részére biztosítsanak ingyenes tartózkodást. Ezen túlmenően a vendégház helyi lakosokat alkalmaz, különösen olyanokat, akik szakmai képzésen keresztül szeretnének előrelépni, így hozzájárul a társadalmi integrációhoz. A projekt nemcsak vendégei számára kínál különleges élményt, hanem aktívan részt vesz a közösség kulturális, gazdasági és ökológiai életének fenntartásában is. A hely fenntartható működésével példát mutat a vidéki területek újjáélesztésére.

A projekt megvalósításához egy örökségértékű, felújított épület (a korábbi iskolai infrastruktúra), valamint elkötelezett közösségi és szakmai háttér szükséges. A fenntartható működéshez hozzájárulnak a helyiek és a látogatók is, különösen az adományozási rendszer (felfüggesztett szobák) révén. Az alkalmazottak toborzása helyi képzési programokon keresztül történik. A projekt folyamatosan dokumentálja saját fejlődését, így nemcsak önfenntartó, hanem transzparens is, megkönnyítve a támogatók és partnerek bevonását.

Erőforrás

La Vieille École példája jól átvihető más vidéki térségekbe is, különösen ott, ahol üresen álló örökségi épületek és elkötelezett közösségek állnak rendelkezésre. A „jótékony turizmus” modell különösen értékes lehet olyan térségekben, amelyek újra szeretnék pozicionálni magukat társadalmilag érzékeny és fenntartható desztinációként. A szociális, környezeti és gazdasági dimenziók egyensúlyára törekvő megközelítés mintául szolgálhat nonprofit szervezetek, szociális vállalkozások vagy önkormányzati szereplők számára, akik a turizmust eszközként használják közösségeik megerősítésére.

Alkalmazhatóság

<https://www.alavieilleecole.eu/>

Les Oiseaux De Passage – Az átutazó madarak (Franciaország)

Mi ez?

A „Les Oiseaux de Passage” (Az átutazó madarak) projekt különböző ágazatok – turizmus, kultúra, szociális gazdaság, népoktatás, helyi fejlesztés – szereplőit fogja össze, akik közös értékeket vallanak: nyitottság, együttműködés és emberség. Az online platform útikalauzokat kínál, amelyeket a helyi közösségek tagjai – vendéglátók, lakosok, művészek, kézművesek – állítanak össze, lehetőséget adva a látogatóknak, hogy a helyiek szemszögéből fedezzék fel a térségeket. A projekt célja nem a hagyományos értelemben vett turisztikai közvetítés, hanem a személyes kapcsolódások és értékalapú utazási élmények elősegítése.

Eredmény

A platform új utat nyitott a helyi szereplők bevonásában és az élményalapú, felelős turizmusban. Az útikalauzokat a közösség tagjai közösen szerkesztik, saját történeteikkel és ajánlásaikkal formálva azokat, így a látogatók autentikus és értékközpontú módon ismerkedhetnek meg a helyszínekkel. A rendszer nem kizsákmányoló, hanem kapcsolatteremtő – elősegíti az emberek közti megértést, a kulturális párbeszédet, valamint a társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentését. Emellett a platform szociális innovációs kutatási projekteket is koordinál, különösen az utazás, vendéglátás és digitális tartalommegosztás témaköreiben, gyakran egyetemekkel partnerségben.

A projekt sikerének kulcsa a kooperatív működési forma, amely lehetővé teszi, hogy minden tartalomkészítő egyben a platform tulajdonosa és irányítója is legyen. Ez decentralizált, demokratikus működést biztosít. A technológiai háttér biztosítása, a platform fenntartása és fejlesztése közös feladat. A helyi szereplők (civil szervezetek, kulturális központok, művészek, szállásadók) bevonása is folyamatos emberi és kapcsolati tőkét igényel. A projekt több kutatási együttműködésben vesz részt, valamint a webes platformhoz szakmai és kommunikációs erőforrásokat is mozgósít.

Erőforrás

A Les Oiseaux de Passage modellje könnyen adaptálható más térségekben is, különösen vidéki, kevésbé ismert területeken, ahol a turizmus nem tömeges, hanem személyes, emberközeli élményekre épülhet. A közösségi részvételre épülő tartalomkészítés révén a helyi lakosság nemcsak részesévé válik a turizmusnak, hanem annak aktív formálójává is. A kooperatív tulajdonlás és az értékalapú együttműködés hozzájárulhat a fenntarthatóbb, befogadóbb turizmus kialakításához. A projekt kiváló példa arra, hogy a digitális eszközök hogyan szolgálhatják a társadalmi kohéziót, kulturális megértést és a helyi gazdaságok felelős fejlesztését.

Alkalmazhatóság

<https://greeters.fr/ad-greeters-birds-of-passing/?lang=en>

Tourisme Lab, innovációs laboratórium, projektinkubátor és ösztönző az idegenforgalmi ágazatban (Franciaország)

Mi ez?

A „Tourisme Lab” a Nouvelle-Aquitaine régió kezdeményezése, amelynek célja, hogy támogassa az innováció kultúráját és fejlesztését az idegenforgalmi ágazatban. Az innovációs laboratórium egy inkubátor, közösségi tér és ösztönző erő, amely különböző programokon keresztül — mint például szakmai események, kihívások, üzleti utak és pályázatok — serkenti az együttműködést a köz- és magánszféra között. A Tourisme Lab kulcsfontosságú szereplője a fenntartható turizmusra történő átmenet támogatásának, és elősegíti az új turisztikai élmények, termékek és szervezeti formák megszületését, amelyek a látogatók és a térségek új igényeire válaszolnak.

Eredmény

A kezdeményezés évente mintegy 50 turisztikai vállalkozást kísér végig fejlődési szakaszain, ezzel segítve őket abban, hogy újító megoldásaikat piacképes formába öntsék. Emellett minden évben 10 innovatív induló vállalkozást választanak ki az „Inspiráló projektek az innovatív turizmusért” inkubátorprogramba, ahol célzott szakmai mentorálást és üzleti támogatást kapnak. A résztvevő vállalatok versenyképessége és fenntarthatósági fókusza erősödik, hozzájárulva ezzel a térség turisztikai vonzerejének megújulásához.

A Tourisme Lab működését a régió finanszírozza, valamint szakmai partnereken keresztül biztosítja a szükséges tudást, üzletfejlesztési eszközöket és mentorálást. Az inkubációs programhoz szakértői csapat, tanácsadók, innovációs facilitátorok és ágazati szereplők kapcsolódnak, így multidiszciplináris támogatást nyújtanak a résztvevőknek. A pályázati és projektfelhívásokhoz külön pénzügyi és stratégiai források is rendelkezésre állnak a részt vevő vállalkozások számára.

Erőforrás

A Tourisme Lab egy jó példa arra, hogyan segíthet egy régió a turisztikai vállalkozásoknak abban, hogy új, korszerű megoldásokat dolgozzanak ki és vezessenek be. A program módszertana és szervezeti felépítése más térségekben is adaptálható, ahol az idegenforgalom átalakítása és fenntarthatósági szempontok érvényesítése a cél. A közösségi megközelítés, az erőteljes ökoszisztéma, valamint a rendszeres inkubációs és képzési lehetőségek segítségével ez a modell hozzájárulhat egy intelligens, versenyképes és környezettudatos turizmus kialakulásához bármely régióban.

Alkalmazhatóság

<https://www.tourismelab.fr/>

WeGoGreenR (Franciaország)

Mi ez?

A WeGoGreenR egy szociális gazdasági vállalkozás, amelynek célja a fenntartható turizmus vonzerejének növelése és a környezettudatos átmenet elősegítése a turisztikai szektorban. A kezdeményezés két fő digitális eszközt fejlesztett ki: a GreenFlow.pro platformot a turisztikai szakemberek számára, hogy támogassa őket CSR (vállalati társadalmi felelősségvállalás) stratégiák kialakításában, valamint a WeGoGreenR.com portált, amely az első francia nyelvű foglalási oldal a fenntartható és felelős nyaralásokhoz. A szolgáltatás teljes körű támogatást nyújt – a diagnózistól a kereskedelmi hasznosításig – azoknak a turisztikai szereplőknek, akik felelősen kívánnak működni és fejlődni.

Eredmény

A projekt az indulását követő első évben már 700 szakembert támogatott a fenntartható turizmus felé vezető úton, és több mint egymillió utazó számára tette lehetővé a környezettudatos választást. A rendszer része egy CO₂-kalkulátor, megtakarítási szimulátor, ökológiai kritériumrendszer, valamint egy 700 helyi, felelősen működő szolgáltatót tartalmazó adatbázis is. A „Hivatkozás a WeGoGreenR platformra”, a „Szinkronizált naptár más foglalási rendszerekkel” és az „Átmenetre képzett vendéglátó” címke növeli a szolgáltatók láthatóságát és hitelességét. A képzési csomagok és havi szektorális webináriumok hozzájárulnak ahhoz, hogy minden alkalmazott aktív részese legyen a fenntartható működésnek.

A kezdeményezés sikeréhez szükség volt digitális fejlesztésekre, különösen a két dedikált platform (GreenFlow.pro és WeGoGreenR.com) létrehozására, valamint egy komplex mérési és képzési rendszer bevezetésére. A vállalkozás szakértői háttérrel, tanácsadókat és jogi-informatikai támogatást is biztosít a felhasználók számára. A szakmai közösség kialakítása (tagok, vendéglátók, tanácsadók) kulcsszerepet játszik a projekt fenntarthatóságában. Emellett a fenntartható beszállítói hálózat fejlesztése is jelentős logisztikai és minőségbiztosítási kapacitásokat igényelt.

Erőforrás

A WeGoGreenR modellje kiválóan adaptálható más térségekben és országokban is, ahol a turisztikai szektor fenntarthatóbb működése a cél. A megközelítés integrált szemléletet képvisel: a diagnosztikai, képzési, ellenőrzési és értékesítési elemeket egyesíti. A platform segíti a kisebb szolgáltatókat is abban, hogy elinduljanak a zöld átmenet útján, miközben láthatóvá válnak egy olyan célközönség számára, amely tudatosan keres fenntartható élményeket. A megoldás nemcsak környezetileg, hanem gazdaságilag is életképes és ösztönző a szolgáltatók számára, hiszen növeli a forgalmat és a piaci pozíciót. Kiváló példa arra, hogyan kapcsolható össze a digitális innováció a társadalmi és ökológiai felelősségvállalással a turizmusban.

Alkalmazhatóság

<https://www.wegogreenr.com/>

Commanderie de Lacommande (Franciaország)

Mi ez?

A „Commanderie de Lacommande” egy 12. században épült műemlék épület, amely a franciaországi Jurançon borvidék szívében, valamint az El Camino zarándokút mentén található. A történelmi épület, amely egykor zarándokszállásként működött, ma egy sokrétűen hasznosított kulturális és turisztikai központ. Helyet ad interaktív, érzékszervekre ható kiállításoknak, kortárs művészeti tárlatoknak, csapatépítő eseményeknek és konferenciáknak. A helyszín különlegességét a műemléki környezet, a borkultúra és a vallási örökség összefonódása adja.

Eredmény

A Commanderie nemcsak kulturális helyszínként, hanem a Béarn térség bortermelőit tömörítő szakmai együttműködés központjaként is funkcionál. Ennek keretében működik a „Maison des Vins”, amely a helyi, kisebb borászatok bemutatására és piaci pozíciójuk erősítésére törekszik. A helyszínen rendszeres programok – például hétfői borkultúra-fesztiválok – kerülnek megrendezésre, ahol a látogatók borkóstolókon, zenei és kulturális programokon keresztül ismerkedhetnek meg a régió gazdag borászati örökségével és a termelők mindennapi munkájával. A rendezvények növekvő látogatottsága a kezdeményezés sikerességét bizonyítja.

A projekt működtetéséhez többféle erőforrás szükséges: a műemléki épület fenntartása és korszerűsítése, a programok megszervezéséhez szükséges szakemberek, a borászati promóciós tevékenységek koordinálása, valamint a folyamatos együttműködés a helyi borászokkal és művészekkel. A fenntarthatóság biztosítása érdekében a projekt különféle bevételi forrásokra támaszkodik, beleértve a borkóstolók jegyértékesítését, a rendezvények belépőit, valamint a helyi és nemzeti kulturális támogatásokat.

Erőforrás

A Commanderie de Lacommande egy jó gyakorlat arra, hogyan lehet egy történelmi épületet modern, élő kulturális és gazdasági központként újraértelmezni. Az örökségalapú turizmus, a helyi termelők támogatása és a közösségi együttműködés mintája más borvidékeken vagy vidéki térségekben is sikerrel átültethető. A történelmi környezet, a turizmus, a gasztronómia és a kulturális élmények integrálása kiváló eszköz a helyi identitás erősítésére és a gazdasági élénkítésre.

Alkalmazhatóság

<https://www.commanderie-lacommande.fr/>

Saint Engrâce – La Verna-barlang (Franciaország)

Mi ez?

A Saint Engrâce településen található La Verna-barlang világszinten is egyedülálló természeti jelenség: a világ legnagyobb látogatható földalatti termével büszkélkedhet. Az 1953-ban felfedezett barlangrendszer a Pireneusok francia oldalán, a Jurançon borvidék és az El Camino zarándokút mentén helyezkedik el. A barlang belsejében található „Salle de la Verna” kamra elképesztő méretekkel rendelkezik: 250 méter átmérőjű, 194 méter magas, felszíne 5 hektár, térfogata pedig 3,6 millió köbméter. A barlangban egy vízesés is található, amely a kamra egyik falán zúdul le. A helyszín 2010 óta látogatható, és különböző igényekre szabott túrákat kínál, beleértve a csökkent mozgásképességű látogatók számára kialakított elérési lehetőségeket is.

Eredmény

A La Verna barlang ma már népszerű turisztikai célpont, ahol a természet, geológia és technológia különleges ötvözete várja a látogatókat. Az egykori felfedezők – köztük a balesetben elhunyt Marcel Loubens emlékére – máig inspiráló története is része a hely szellemiségének. A kamrában például 2003-ban egy standard méretű hőlégballont is felengedtek. Az 1.410 méter mély és 86 km hosszú barlangrendszer folyamatos feltárás alatt áll: eddig 288 kilométernyi járatot és 13 föld alatti folyót térképeztek fel. 2010 óta a helyet évente több ezer látogató keresi fel, köszönhetően annak, hogy a barlang turisztikai célokra való megnyitását sikeres együttműködés előzte meg a barlangkutatók, önkormányzatok és energiavállalatok között.

A barlanghoz kapcsolódó infrastruktúra kiépítése komoly beruházásokat igényelt. A francia EDF (Nemzeti Villamosenergia Társaság) 1956 és 1960 között kezdte meg a barlang vízerőművé történő hasznosítását, de technikai nehézségek miatt a projektet félbehagyták. 2006-ban a SHEM (Société Hydroélectrique du Midi) újraindította az energiatermelési projektet, amely során gát, alagút, csővezeték és vízerőmű épült. Ezzel párhuzamosan helyi barlangkutató egyesületek, önkormányzati szervezetek és turisztikai vállalkozások közösen dolgozták ki a látogatói útvonalakat. Az egész projekt kiválóan szemlélteti a köz- és magánszféra sikeres együttműködését, amely során harmonikusan ötvöződött a természeti értékek megóvása és a turizmus fejlesztése.

Erőforrás

A La Verna barlang kiváló példa arra, hogyan lehet egy különleges földtani képződményt fenntartható módon, több szereplő együttműködésével turisztikai célokra megnyitni. A projekt nemcsak természetvédelmi szempontból előremutató, de hozzáférhetőségi szempontból is példaértékű, hiszen a barlang túrái mozgáskorlátozottak számára is elérhetők. A természeti turizmus, az oktatás, a tudományos kutatás és a helyi közösségek gazdasági hasznának összehangolása miatt könnyen adaptálható modell más, hasonlóan különleges természeti helyszíneken is világszerte.

Alkalmazhatóság

<https://www.en-pays-basque.fr/en/visit/grotte-de-la-verna>

Seignanx.com, egy új típusú helyi turisztikai iroda (Franciaország)

Mi ez?

A „Seignanx.com” kezdeményezés a franciaországi Seignanx térségében egy innovatív turisztikai iroda-modellt valósít meg, amely egyszerre szolgálja a helyieket és a látogatókat, valamint a közösség-turisták kapcsolatát erősíti, hogy mindkét csoport „átélhesse” a térséget akár egy napra, akár hosszabb távra. A hagyományos információs pult mellett közösségi munkateret, helyi erőforrás-központot és civil szervezeteknek találkozóhelyet biztosít, a helyiek bevonását pedig közösségi eseményekkel ösztönzi. A projekt középpontjában egy átlátható, több szereplőből álló irányítási rendszer áll, amelyben helyi döntéshozók, turisztikai szakemberek, civil szervezetek és lakosok is képviseltetik magukat. A turisztikai élmény újradefiniálásának jegyében az iroda Open Street Map-et használ Google Maps helyett, lehetővé téve a közösség számára, hogy maga építse fel a látogatók számára elérhető térképes tartalmat.

Eredmény

A „Seignanx.com” működésének első eredményei pozitív irányba mutatnak. Az iroda látogatóinak aránya alapján több helyi lakos használja fizikailag a helyszínt, mint turista, ami kiegyensúlyozottabb éves eloszlást eredményez. Erősödtek a kapcsolatok a helyi hatóságokkal, és növekedett a bevétel a kulturális programokra és közlekedésre (pl. buszjegyek) szóló jegyértékesítésből, különösen a lakosság körében. Emellett nőtt a tárgyalók és a coworking terek kihasználtsága, valamint bővültek az együttműködések a partnerekkel, civil szervezetekkel és helyi közösségekkel. Ezek az eredmények alátámasztják, hogy az iroda valóban betölti azt a szerepet, amit szántak neki: közösségi központ és összekötő kapocs a lakosok és a látogatók között.

A projekt éves költségvetése 250 000 euró, amelynek 80%-át közösségi támogatások (mint közszolgáltató), 15%-át partnerségi együttműködések (kommunikáció, turisztikai promóció), 5%-át pedig önfinanszírozás (jegyeladás, ajándéktárgyak, szolgáltatások) teszi ki. A működtetéshez 4 alkalmazott szükséges. A szervezet az egykori postahivatal épületében működik, amely szimbolikus jelentőségű választás, mint a közösségi közlekedés és kommunikáció hagyományos helyszíne.

Erőforrás

A „Seignanx.com” példaértékű, más európai régiókban is jól átültethető kezdeményezés, különösen ott, ahol a turizmusfejlesztést a közösségi részvétellel egyensúlyban szeretnék megvalósítani. A helyiek és turisták számára egyaránt nyitott hibrid térmodell erősíti a társadalmi kohéziót, az aktív polgári szerepvállalást és a közös térségi identitásépítést. A több szereplős, közös irányítás (választott képviselők, szakmai szereplők, civil szervezetek, lakosok) rugalmasan igazítható különböző helyi környezetekhez, míg az OpenStreetMap közösségi térképezése lehetővé teszi, hogy a lakosok közvetlenül alakítsák a látogatói élményt. Az iroda szimbolikus elhelyezkedése pedig mintát adhat azoknak a térségeknek, amelyek kulturális fenntarthatóságra és közösségi értékekre építve fejlesztenék a turizmust.

Alkalmazhatóság

<https://www.seignanx.com/>

A Haut Béarn térség lakóit és turistáit egyaránt támogató integrált mobilitási stratégia (Franciaország)

Mi ez?

A Haut Béarn integrált mobilitási stratégiája a helyiek és a turisták közlekedési igényeit egyszerre célozza. Alapja a 2023-ban elfogadott Egyszerűsített Mobilitási Terv (PdMS), amely négy pillérre épül: közös irányítás, viselkedésváltozás, inkluzív mobilitási szolgáltatások és multimodális fejlesztés. A tervet széles társadalmi bevonással készítették (műhelymunkák, helyi szereplőkkel interjúk, felhasználói felmérések). Fő intézkedései: rugalmas közlekedés (DRT) az Aspe-völgyben, elővárosi és városi transzferjáratok, ösztönzött telekocsi, valamint rövid és hosszú távú e-kerékpárbérlés; a kerékpáros fejlesztéseket egy 2021-es, felülvizsgálat alatt álló Mesterterv irányítja. A megközelítés célja a vidéki mobilitási gondok kezelése az autóhasználat csökkentésével, a sebezhető csoportok elérhetőségének javításával és a ritkán lakott területek jobb összekapcsolásával.

Eredmény

A stratégia már rövid távon is kézzelfogható eredményeket hozott. A 2024–2025-ös időszakban a telekocsi rendszer 83 tonna CO₂-kibocsátást takarított meg, több mint 12 738 utazás révén. A városi transzfer 96 000, míg az elővárosi járat 3013 utast szolgáltat ki egy év alatt. A rugalmas közlekedési szolgáltatást 1356 utas vette igénybe. Az elektromos kerékpárprogramban 390 használatot regisztráltak, és 171 gyermek vett részt a „Savoir Rouler” nemzeti oktatási programban. Ezek az adatok jól mutatják a stratégia pozitív hatását a környezeti terhelés csökkentésében, a közlekedési hozzáférés javításában és a közösség mobilitási lehetőségeinek bővítésében.

A stratégia végrehajtását egy kétfős szakmai csapat irányítja. A finanszírozás fő forrásai a mobilitási hozzájárulás (Mobility Payment) és a francia Zöld Alap. 2024-ben a telekocsi rendszer működtetése 42 000 euróba került, az elővárosi transzfer 114 000 eurót, a városi transzfer 335 000 eurót, míg a rugalmas közlekedés 65 000 eurót igényelt. Európai uniós forrásokat nem vontak be.

Erőforrás

A Haut Béarn megközelítése kiváló példa arra, hogyan lehet vidéki vagy alacsony népsűrűségű területeken is hatékony mobilitási stratégiákat megvalósítani, még korlátozott erőforrásokkal is. A PdMS lehetőséget ad a fokozatos tervezésre és pilot projektek révén történő kipróbálásra. A jutalmazáson alapuló telekocsi rendszer és az egyszerű, de jól strukturált kerékpárprogram könnyen adaptálható más régiókban is. Az egyik legnagyobb erőssége a kettős fókusz: a helyi lakosok mindennapi közlekedési igényeinek kielégítése mellett a turisták kiszolgálása is fontos szempont. Ez az egyensúly biztosítja az egész évben működő, fenntartható mobilitási szolgáltatások kialakulását. Emellett a mobilitás integrálása a tágabb területfejlesztési tervekbe példaértékű lehet más vidéki vagy elővárosi térségek számára is.

Alkalmazhatóság

<https://www.hautbearn.fr/les-actualites/actualite/un-plan-de-mobilite-simplifie-pour-le-haut-bearn>

Borgo Tufi Szétszórt Szálloda (Olaszország)

Mi ez?

A dél-olaszországi Castel del Giudice település úttörő példát mutatott az elnéptelenedés problémájának kezelésére a „Borgo Tufi Scattered Hotel” projekttel. Az úgynevezett „albergo diffuso”, vagyis „szétszórt szálloda” modell lényege, hogy a település üresen álló házait és istállóit szálláshelyekké alakították, megőrizve azok eredeti formáját és helyi karakterét. A projekt célja nemcsak a turizmus fellendítése volt, hanem a közösségi élet újraindítása és a település kulturális örökségének megőrzése is. Mindez egy köz- és magánszféra közötti partnerség keretében valósult meg. A projekt 2000-ben indult, és a mai napig folyamatosan fejlődik.

Eredmény

A projekt hatása rendkívül pozitív volt mind gazdasági, mind társadalmi szempontból. A szálláshelykomplexum jelenleg 33 szobát, két éttermet, egy konferenciatermet és egy könyvtárat foglal magában. A kezdeményezés nyomán új vállalkozások jöttek létre, például egy idősök otthona, amely közel 30 embert foglalkoztat, a Melise nevű bio mezőgazdasági vállalkozás, amely organikus almát és gyümölcsleveket termel, valamint a Maltolento sörfőzde, amely helyi alapanyagokra épül. Az intézkedések eredményeként a munkanélküliség teljesen megszűnt, a korábban csökkenő népesség 2021-re 2,5%-kal növekedett, és a település kikerült az olasz marginalizált községek köréből. Emellett minden nyáron megrendezik a nemzetközi utcai művészeti fesztivált, amely számos látogatót vonz, tovább erősítve a település kulturális életét.

A projekt megvalósításához köz- és magánforrásokra egyaránt szükség volt. Az önkormányzat felelt az épületek és közművek infrastrukturális megújításáért, beleértve az utakat, közműveket és a közösségi terek kialakítását. A magánszféra finanszírozta a szálláshelyek és vendéglátóegységek belső kialakítását, valamint a turisztikai szolgáltatások beindítását. Ezen túlmenően fontos szerepet játszott a helyi közösség aktív részvétele, valamint a különböző szakértelmek – építészet, vendéglátás, mezőgazdaság, szociális ellátás – rendelkezésre állása. A projekt hosszú távú működtetése az együttműködés és a közösségi bevonás stabil alapjaira épül.

Erőforrás

A Borgo Tufi projekt példaértékű a vidéki térségek megújítása szempontjából, különösen ott, ahol a népességfogyás és az elöregedés komoly problémát jelent. A szórt szálloda modellje más elhagyatott falvakban is alkalmazható, ahol a történelmi épületek megőrzésre érdemesek, de hagyományos szállodák kialakítása nem kivitelezhető. A kezdeményezés ötvözi az örökségvédelem, a gazdaságfejlesztés és a fenntartható turizmus céljait, miközben helyi munkahelyeket teremt, közösségi életet éleszt újjá, és új perspektívát ad a vidéki életformának. A modell könnyen adaptálható más európai régiókban, megfelelő politikai akarat és partnerségi együttműködés esetén.

Alkalmazhatóság

<https://www.borgotufi.it/>

Matrimonio delle Radici – Származáshoz kötődő esküvő (Olaszország)

Mi ez?

A „Matrimonio delle Radici” („A gyökerek házassága”) kezdeményezés Roccamandolfi települését romantikus-kulturális desztinációként pozicionálja újra, a gyökérturizmust élményalapú esküvői programokkal ötvözve. A párok nemcsak ceremóniát kapnak, hanem személyes kapcsolatot is a hely történetével és hagyományaival, különösen a diaszpórából hazatérők számára. A gyakorlat nemcsak az esküvői élményről szól, hanem egy sokkal tágabb kulturális stratégiát valósít meg, amely a hagyományőrzést, a közösségi részvételt és a fenntartható turizmust is integrálja.

Eredmény

A projekt egyik fő eredménye Roccamandolfi turisztikai és társadalmi revitalizációja a COVID-19 utáni időszakban. Az esküvői turizmus és a „gyökerekhez való visszatérés” élménye egyszerre hozott érzelmi és gazdasági hatást: nőtt az érdeklődés a település iránt, megjelentek új vendégek, turisták, sőt potenciális új lakók is. A helyiek számára mindez identitáserősítő és gazdaságélénkítő volt, mert új munka- és szolgáltatási lehetőségek nyíltak a vendéglátás, idegenvezetés, rendezvényszervezés, kézművesség és hagyományőrzés terén. A projekt élménykerete – a múlt megbecsülésére, az örökség tisztelésére és a közösség szerepének erősítésére építve – kézzelfoghatóan növelte a helyi önbecsülést, miközben hazai és nemzetközi rendezvényeken való megjelenése tovább emelte a modell ismertségét.

A Matrimonio delle Radici alulról szerveződő közösségi kezdeményezés, amelyhez több szinten összehangolt erőforrásokra van szükség: önkormányzati és turisztikai támogatásra, valamint a civil szereplők – helyiek, egyesületek, kézművesek, vendéglátók – aktív részvételére. Alapfeltétel az infrastruktúra (templomok, közösségi terek, szálláshelyek) működtetése és karbantartása, illetve a rendezvényekhez szükséges szervezési-logisztikai háttér. Nem elsősorban nagy pénz, hanem szociális tőke kell hozzá: helyi tudás, hagyomány és kapcsolati hálók összefogása. Ezt egészíti ki az erős digitális jelenlét (honlap, közösségi média, megjelenés rendezvényeken), amihez kommunikációs és marketing kapacitás szükséges.

Erőforrás

A Matrimonio delle Radici modellje jól átültethető más kis lélekszámú, történelmi múltú falvakba is, különösen ott, ahol van épített örökség, élő vagy újraéleszthető hagyomány, valamint diaszpórákapcsolat. A projekt azt mutatja meg, hogyan kapcsolható össze a világszerte erősödő gyökérturizmus az esküvői turizmus érzelmi és közösségi értékeivel, és különösen hasznos lehet elvándorlással küzdő térségekben, ahol még fellelhetők „visszkapcsolható” kulturális mintázatok. Mivel az alapfeltételek – közösségi akarat, helyi elkötelezettség, örökségi háttér – sok periférikus európai régióban adottak, a modell fenntartható, kulturális alapú turizmusfejlesztési eszközzé válhat, ha a térség nyitott a közösségi részvételen és értékalapú tervezésen nyugvó megvalósításra.

Alkalmazhatóság

<https://www.matrimonio.com/wedding-planner/il-matrimonio-delle-radici--e380857>

Cammino delle 7 Chiese – A 7 templom útja (Olaszország)

Mi ez?

„Il Cammino delle 7 Chiese” – magyarul „A 7 templom útja” – egy vallási és kulturális tematikus túraútvonal az olaszországi Molise régióban, amelyet az Interreg IT-HR „Take It Slow” projekt keretében hoztak létre. A kezdeményezés fő célja a Basso Molise belső térségeinek turisztikai és társadalmi revitalizációja volt, különös tekintettel a szerb-horvát kisebbségi közösségek kulturális örökségére és identitására. Az útvonal hét település – Acquaviva Collecroce, Montemitro, Palata, San Felice del Molise, Tavenna, Larino és Termoli – történelmi katolikus templomait köti össze, amelyek nemcsak vallási jelentőséggel bírnak, hanem a közösségi élet központjai is. A projekt a „Smart & Slow” turizmus alapelveire épül, amely ötvözi a fenntarthatóságot, a kulturális élményszerzést és a lassú, elmélyült utazás élményét, egyúttal elősegíti az interkulturális párbeszédet a vallási és civil közösségek között.

Eredmény

A projekt sikeresen növelte az érintett települések kulturális és turisztikai vonzerejét, főként ott, ahol korábban kevesebb figyelem jutott az örökségalapú fejlesztésekre. A templomok szerepe az építészeti értékeken túl közösségi és identitásformáló térré bővült, ahol a kisebbségi nyelv és vallási hagyományok ismét aktívan jelen vannak. A korábban feledésbe merült egyházi szokások – például liturgiák és ünnepek – felelevenítése élénkítette a közösségi életet és erősítette a társadalmi kohéziót. A zarándokút a gazdaságot is mozgásba hozta, miközben a fenntartható turizmus mérhető példáját adta. Közvetlen eredmény az is, hogy elmélyült az együttműködés az önkormányzatok, egyházak és civil szervezetek között, és létrejött egy új, piacképes, más térségekbe is „átvihető” turisztikai termék.

A Cammino delle 7 Chiese megvalósítása széles intézményi együttműködést és többféle forrás mozgósítását igényelte. A fő támogató az Interreg IT-HR „Take It Slow” program volt, amely a tervezést, kivitelezést, marketinget és örökségvédelmi munkákat finanszírozta. A helyi önkormányzatok és egyházi intézmények szakmai-technikai támogatást adtak az útvonal kialakításához (templomfelmérés, információs táblák, nyelvi és történelmi anyagok rendszerezése). A szerb-horvát kisebbségi közösségek aktív részvétele is kulcsfontosságú volt: helyi vezetők, fiatalok és kulturális egyesületek segítettek a vallási narratívák feltárásában és a kulturális kontextus megteremtésében. A projekt 2020 júniusától 2023 júniusáig zajlott, ezalatt több kapcsolódó esemény és kampány is megvalósult.

Erőforrás

A 7 templom útja jó példa arra, hogyan lehet a vallási és kisebbségi örökségre építve fenntartható, élményalapú turisztikai modellt létrehozni, amely egyszerre szolgál kulturális, gazdasági és társadalmi célokat. Könnyen adaptálható más, kulturálisan sokszínű, de gazdaságilag hátrányos helyzetű régiókban is, különösen ott, ahol kisebbségi közösségek, vallási örökséghegyszínek vagy identitást formáló hagyományok vannak jelen. A Smart & Slow koncepcióval az útvonal nemcsak attrakció, hanem az identitásmegőrzés és a közösségmegerősítés eszköze is. Az interkulturális párbeszéd, a civil és egyházi együttműködés, valamint a helyiek aktív bevonása miatt a modell tágabb európai környezetben is alkalmazható, főleg ott, ahol a hagyományok újraértelmezésével keresik a jövő turizmusának irányát.

Alkalmazhatóság

<https://programming14-20.italy-croatia.eu/web/take-it-slow>

Cooperativa Di Comunita – Rika - közösségi szövetkezet (Olaszország)

Mi ez?

A RIKA Közösségi Szövetkezet az olaszországi Montemitro településen jött létre válaszul a gazdasági stagnálásra és a kulturális örökség megőrzésének kihívásaira. A település a horvát-molisani nyelvi kisebbség egyik központja, ahol a hagyományos iparágak eltűnése és az elnéptelenedés veszélyeztette a közösség életképességét. A RIKA célja egy fenntartható fejlődési modell kialakítása volt, amely egyszerre támogatja a gazdasági élénkülést, a helyi identitás megőrzését és a társadalmi kohéziót. A szövetkezet ötvözi az ökogazdálkodást, a kézműves termelést és az ökoturizmust, mindezt közösségi alapon, a lakosok, gazdák, kézművesek és vállalkozók aktív részvételével.

Eredmény

A RIKA egyik első sikere a helyi bár és kisbolt újraindítása volt, amely alapvető szolgáltatásokat biztosít a közösség számára. Ezt követte egy sor innovatív kezdeményezés: például a „Borghetto dei Gusti” nevű helyi „trattoria” létrehozása, amely a régió gasztronómiai értékeit mutatja be, valamint egy ökoszállás kialakítása, amely vonzza az ökoturizmus iránt érdeklődő látogatókat. Ezek a fejlesztések új munkahelyeket teremtettek, élénkítették a helyi gazdaságot, és hozzájárultak a horvát-molisani kulturális identitás megőrzéséhez. A turisták száma nőtt, miközben a lakókörnyezet élhetőbbé vált.

A szövetkezet indulásához kezdeti pénzügyi forrásokra volt szükség az üzlethelyiségek felújításához és felszereléséhez. A humán erőforrást a 9 alapító tag biztosította, akik önkéntesként, majd részben alkalmazottként vettek részt a működésben. A projektet helyi együttműködések is támogatták: önkormányzatok, civil szervezetek és gazdasági szereplők segítették a megvalósítást, valamint közösségi részvételen alapuló működési modellt alakítottak ki.

Erőforrás

A RIKA modellje kiválóan alkalmazható más európai vidéki térségekben, ahol hasonló kihívások – elnéptelenedés, szolgáltatáshiány, kulturális örökség veszélyeztetettsége – vannak jelen. A közösségvezérelt megközelítés, a helyi erőforrásokra építő gazdaságélénkítés és a kulturális értékek fenntartható turisztikai célú hasznosítása más régiókban is sikeresen alkalmazható. A RIKA példája megmutatja, hogy a helyi innováció és az aktív közösségi részvétel hogyan járulhat hozzá a társadalmi stabilitáshoz és a vidéki térségek újrapozicionálásához a fenntarthatóság jegyében.

Alkalmazhatóság

<https://www.facebook.com/rikacoop/>

Il Cammino dell'Acqua – A vízi út: egy vallási és természeti élmény (Olaszország)

Mi ez?

Az „Il Cammino dell'Acqua – A Víz Útja” elnevezésű kezdeményezés egy kulturális és vallási turisztikai projekt az olaszországi Molise régióban, amely a fenntartható és interkulturális turizmus fejlesztését célozza meg. A projekt keretében egy zarándok- és túraútvonal került kialakításra a Castelpetroso és Cercemaggiore között található Mária-kegyhelyek összekötésére, keresztülhaladva tíz kisebb településen, erdőkön, réteken és dombokon. A víz motívuma köré épülő útvonal különböző vallási közösségeket (katolikus, ortodox, muszlim, evangélikus) von össze, és elősegíti a vallásközi párbeszédet, valamint a közös kulturális örökség megőrzését. A kezdeményezés célja továbbá a lassú turizmus előmozdítása, amely során a látogatók elmélyülten fedezhetik fel a tájat, az épített örökséget és a helyi hagyományokat.

Eredmény

A projekt egyik kézzelfogható eredménye, hogy minden év végén háromnapos zarándoklatot szerveznek, amelyen a környező régiókból érkező több tucat résztvevő vesz részt. A zarándoklat nemcsak spirituális és természeti élmény, hanem fórum is, ahol olyan témákról esik szó, mint az interkulturális párbeszéd, a lassú turizmus vagy a helyi identitás megerősítése. A kezdeményezés nem csupán látogatókat vonz, hanem gazdasági élénkítő hatással is bír a vidéki területeken, és hozzájárul a Molise régió turisztikai vonzerejének növeléséhez. Az útvonal népszerűsítését és fenntartását az Interreg IT-AL-ME „Due Mari” projekt is támogatja, amelynek köszönhetően információs táblák, új fahidak és felújított ösvények is megvalósultak.

A projekt 2020 júniusában indult és azóta is aktív. A megvalósításhoz elsősorban pályázati forrásokat vettek igénybe, például az Interreg IT-AL-ME program támogatását. A fejlesztésekhez hozzájárultak a helyi önkormányzatok, civil szervezetek és vallási közösségek is. A turisztikai infrastruktúra kialakítása – mint az információs táblák elhelyezése, hidak renoválása és az útvonal karbantartása – emberi és anyagi erőforrásokat igényelt, amelyeket regionális együttműködés keretében koordináltak.

Erőforrás

A Cammino dell'Acqua projekt olyan példát mutat, amely más régiók számára is inspiráló lehet, különösen azoknak, amelyek vallási, kulturális vagy természeti örökségükre alapozva kívánják fejleszteni a fenntartható turizmust. Kulcseleme a közösségi részvétel, az interkulturális és vallásközi párbeszéd elősegítése, valamint a helyi identitásra épülő gazdasági élénkítés. A koncepció sikeresen átvihető más vidékekre, ahol hasonló természeti adottságok és kulturális örökségek találhatók, különösen, ha azok a közösségi együttműködés és a lassú turizmus jegyében valósulnak meg. A projekt rugalmasan adaptálható, akár más típusú tematikus útvonalak (pl. gasztronómiai, történelmi, művészeti) kialakítására is.

Alkalmazhatóság

<https://www.camminodellacqua.org/>

Egészségügyi létesítmény SPA-val, étteremmel és csúcstechnológiás kutatóközponttal (Olaszország)

Mi ez?

A „DOMUS AREA” egy komplex, integrált egészségturisztikai központ az olaszországi Bagnoli del Trigno településen, különleges természeti környezetben, amely a testi-lelki jólétet a hagyományos orvoslás, a természetes gyógymódok és a fenntartható helyi értékek összekapcsolásával támogatja. Részei a Domus Medica (országosan ismert biointegrált orvoslási központ), a Domus Hotel Resort & SPA (luxusszállás és orvosi SPA a gyógynövényes domboldalakon), valamint az Il Calice Rosso étterem, amely a helyi gasztronómiát egészséges, gyógyhatású alapanyagokra építve értelmezi újra. A komplexumhoz kapcsolódik a SAO gyógynövény-termesztő vállalat, az Officine Naturali feldolgozó üzem, a Domus Naturae parapatika és az IMeB (Biointegrált Orvoslás Intézete), amely helyben és országos szinten is oktatási és kutatási munkát végez.

Eredmény

A DOMUS AREA mára komplex jóléti desztinációvá nőtt, évente több ezer látogatót vonz, és az orvostudományt, vendéglátást, gyógynövénytermesztést és kutatást egymást erősítve kapcsolja össze. Tudományos eredményei közül kiemelkedik, hogy a vadon termő Prunus spinosa Trigno daganatellenes hatását vizsgáló első in vitro kutatásokat a Istituto Superiore della Sanità (ISS) szakemberei végezték, ami után engedélyezték az állatkísérleteket (a vad Trigno kivonat erős antioxidánsként hatékonyan gátolta a tumorsejtek szaporodását). A térségben működő Biogroup Spa Benefit országos hálózaton értékesít természetes gyógyhatású készítményeket, a projekt pedig több mint 70 főt foglalkoztat (többségük helyi), így a régió társadalmi és gazdasági erősödéséhez is hozzájárul.

A projekt megvalósítása komplex infrastrukturális, humán és tudományos beruházásokat igényelt. A gyógyközpont, a szálloda és az étterem kiépítése jelentős építési és belsőépítészeti beruházásokkal járt, míg a gyógynövénytermesztés és -feldolgozás mezőgazdasági, technológiai és kutatási erőforrásokat kívánt. Fontos szerepe volt a helyi orvosok, gyógyszerészek, agronómusok és kutatók tudásának és elhivatottságának. Emellett az oktatási és tudományos tevékenységek (pl. konferenciák, képzések) folyamatos finanszírozást és partnerkapcsolatokat igényeltek. A projekt hosszú távú fenntartása a turizmus, gyógyászat és kutatás harmonikus ötvözésére épül.

Erőforrás

A DOMUS AREA jó példa arra, hogyan lehet egy kicsi, eldugott falut újrapozícionálni a modern egészségturizmus és a tudásalapú gazdaság térképén, és mintát adhat más, természeti szépségű, de elnéptelenedő településeknek is. A modell kulcsa az autentikus környezet megőrzése, a helyi erőforrások (például gyógynövények) aktiválása, az orvosi és kutatási kompetenciák bevonása, valamint az integrált turisztikai kínálat kialakítása. Különösen ott működhet jól, ahol a gyógyturizmus, a gasztronómia és a tudásalapú fejlesztések együtt tudják biztosítani a fenntartható növekedést. A DOMUS AREA példája azt mutatja, hogy a természet és a tudomány találkozása élhetőbb jövőt teremthet a vidéki közösségeknek.

Alkalmazhatóság

<https://www.domushotelbagnoli.it/>

Lea Artibai Fesztivál: Példa a turisztikai erőforrások értékelésére (Spanyolország)

Mi ez?

A „Lea Artibai Fest” egy kulturális, természeti és gasztronómiai motivációkra épülő élményalapú esemény, amely célzottan a turisztikai holt szezonban, két hétvégén keresztül kerül megrendezésre. A rendezvény lehetőséget biztosít kevésbé ismert helyszínek megnyitására és különleges, kis létszámú látogatások szervezésére, ezáltal nemcsak a látogatók területi eloszlását segíti elő, hanem növeli a visszatérő turisták arányát is. A rendezvény egységes arculattal, saját kommunikációs stratégiával jelenik meg a médiában (online, sajtó, rádió), és hangsúlyosan képviseli a fenntarthatóság és helyi identitás értékeit.

Eredmény

A Lea Artibai Fest sikeresen megvalósította a látogatók egyenletesebb elosztását a térségben, különösen a kevésbé frekvenciált helyszíneken, elősegítve ezzel a turisztikai telítettség csökkentését. A rendezvény lehetőséget teremtett a helyi turisztikai vállalkozások és termelők számára új, kísérleti látogatások és szolgáltatások kialakítására, amelyek a program során tesztelhetők voltak, és később önálló terméké válhatnak. A fesztivál során kínált programok – például kézműves workshopok, természetjárás, slow élmények, helyi alapanyagokra épülő gasztronómia – mind a fenntartható turizmust képviselik. A rendezvény évente mintegy 170 főt vonz, kiscsoportos (max. 30 fő) részvétellel.

A fesztivál lebonyolításához szükséges emberi erőforrást a Lea Artibai Alapítvány biztosítja, saját munkatársi csapatával, a magánszektor bevonásával. A kezdeményezést támogatja a Baszkföldi Kormányzat és a Bizkaia Tartományi Kormányzat is. A két hétvégés program költségvetése körülbelül 7.000 euró, amely tartalmazza 10 különböző program és a promóciós kampány megvalósítását. A helyszínek kiválasztásánál fontos szempont a turisztikai potenciál, a látogatói áramlás kezelhetősége és az élmények újszerűsége.

Erőforrás

A Lea Artibai Fest olyan gyakorlat, amely más régiókban is sikeresen adaptálható, különösen ott, ahol cél a holt szezonban történő turizmusélénkítés, a látogatói élmény újragondolása és a fenntartható turizmus értékeinek erősítése. A program eredményesen ötvözi az élményalapú kínálatot, a helyi közösségek bevonását és a turisztikai desztináció értékalapú pozicionálását. Kiemelt tanulságként szolgálhat a közösségi szerepvállalás megerősítése, amely lehetővé teszi, hogy a helyiek saját identitásuk és örökségük hiteles képviselőivé váljanak. Ez nemcsak a hitelességet növeli, hanem az esemény hosszú távú fenntarthatóságát is biztosítja.

Alkalmazhatóság

https://www.interregeurope.eu/sites/default/files/good_practices/2.%20GP%201-%20LEA%20ARTIBAI%20FEST.pdf

Urdaibai's Turista Keresője (Spanyolország)

Mi ez?

Az „Urdaibai Bioszféra Rezervátum” egy 22.000 hektáros területen fekszik Baszkföldön, ahol gazdag élővilág és emberi jelenlét alkot harmonikus tájat. A projekt fő célja a biológiai sokféleség, a kulturális örökség és a gazdasági fejlődés egyensúlyának megteremtése, különös tekintettel az ember és környezete közötti kapcsolat erősítésére. A gyakorlat kiemelkedő példája annak, hogyan lehet a turizmust a fenntartható fejlődés eszközeként alkalmazni, az Európai Fenntartható Turizmus Chartájának (ECST) bevezetésén keresztül. Az ECST biztosítja az élmények és az értékek egyensúlyát az élőhelyek védelme és a turizmusfejlesztés között.

Eredmény

Az Urdaibai Bioszféra Rezervátum számos területen ért el eredményeket: sikeresen biztosította a természeti tájak és kulturális örökség védelmét, miközben a turizmusból származó bevételek visszaforgatásra kerültek a fenntartásba. Csökkent a szénlábnyom, hatékony hulladékkezelési és információátadási rendszerek működnek, a látogatók átlagos tartózkodási ideje nőtt, valamint a turistaforgalom időbeli és térbeli elosztása is kiegyensúlyozottabbá vált. A helyi gazdaság élénkült, a szereplők közötti együttműködés és elköteleződés pedig biztosítja a hosszú távú fenntarthatóságot.

A projektet két fő szervezet hajtja végre: az Urremendi Vidékfejlesztési Egyesület és a Bioszféra Rezervátum irányító szervezete. Egy főállású munkatárs koordinálja a projekt megvalósítását, akit regionális és önkormányzati turisztikai hatóságok támogatnak. A siker kulcsa a helyi közösségek bevonása, a képzések biztosítása, az infrastrukturális fejlesztések és a digitális információs rendszerek kiépítése.

Erőforrás

Az Urdaibai Bioszféra Rezervátum mintaprojektként szolgálhat más régiók számára is, amelyek egyensúlyt keresnek a természetvédelem és a turizmus között. A tapasztalatok jól mutatják, hogyan lehet a látogatói élményt gazdagítani anélkül, hogy az túlzott terhelést jelentene a térségnek. A projekt alkalmas a turizmus szezonális csökkenésére, új turisztikai motivációk (pl. gasztronómia, természetjárás, kultúra, sport) kialakítására, és példaértékű az ökológiai lábnyom csökkentésében. Az elkötelezett, tudatos tervezés és kommunikáció révén sikerült biztosítani a fenntartható turizmus alapelveinek gyakorlati megvalósítását.

Alkalmazhatóság

<https://www.interregeurope.eu/good-practices/urdaibai-biosphere-reserve>

Flysch Bizkaia (Spanyolország)

Mi ez?

A „Flysch Bizkaia” projekt a baszk tengerpart geológiai örökségére épül, különösen annak egyedülálló földtani képződményeire, amelyek a Föld történetének jelentős szakaszait tárják fel. Bizkaia partvidéke olyan geológiai rétegeket tár a felszínre, amelyek több millió éves események lenyomatai, ezáltal tudományos és turisztikai szempontból is kiemelt értéket képviselnek. A projekt célja, hogy a régiót geoturisztikai referenciaponttá alakítsa, innovatív turisztikai kínálattal bővítve, amely a geodiverzitás bemutatásán és értelmezésén alapul.

Eredmény

A projekt keretében 16 geológiai érdeklődésre számot tartó helyszínt azonosítottak, amelyek mentén különféle túraútvonalakat, programokat és élményalapú tevékenységeket dolgoztak ki. Az egyes helyszínek értelmezését egy speciális módszertan segíti, amely a földtani folyamatokat közérthető módon mutatja be a látogatóknak. Ennek köszönhetően nemcsak a szakértők, hanem a laikus érdeklődők számára is élvezhetővé válik a terület felfedezése. A programok hozzájárulnak a látogatók tudatformálásához, növelik a természeti értékek megbecsülését, és alternatívát nyújtanak a tömegturizmus helyett.

A projekt megvalósításához szükség volt földtani és turisztikai szakértők bevonására, akik az értékes helyszínek azonosítását és a tartalom fejlesztését végezték. A tervezés során egyértelmű interpretációs irányelveket határoztak meg, és digitális felületeket is kialakítottak a tájékoztatás és élményfokozás érdekében. A tevékenységek népszerűsítését a honlapon és egyéb online csatornákon keresztül végzik, interaktív térképekkel és programajánlókval.

Erőforrás

A Flysch Bizkaia jól adaptálható más, geológiailag értékes, de kevésbé ismert régiók számára is. A projekt sikerének kulcsa a földtani örökség közérthető, élményszerű bemutatása, amely egyszerre szolgálja a természetvédelmet és a fenntartható turizmusfejlesztést. A geoturisztikai szemlélet segíthet az idegenforgalmi szezonális csökkenésében, új motivációs bázist teremt a látogatók számára, és a természeti értékek megőrzéséhez is hozzájárul. A projekt ösztönözheti a helyi közösségeket a természet alapú gazdasági lehetőségek kiaknázására.

Alkalmazhatóság

<https://www.flyschbizkaia.eus/es/inicio>

Versenyképes és fenntartható desztinációmenedzsment Bizkaiában

Mi ez?

A „Bilbao Bizkaia Action Group (BBAG)” egy olyan innovatív együttműködési eszköz, amely a köz- és magánszféra szereplőit hozza össze, hogy összehangoltan fejlesszék és irányítsák Bizkaia turisztikai tevékenységeit. Ennek a konzultatív és operatív fórumnak a célja, hogy biztosítsa a turisztikai desztináció integrált kezelését és egyben képviselje az ágazatban érintett szereplők érdekeit. A BBAG kiemelt fontosságú a régió versenyképességének és fenntartható fejlődésének előmozdításában.

Eredmény

A munkacsoportokban Bizkaia turizmusának legmagasabb szintű szakemberei vesznek részt, akik a különböző területek erősségeit feltárva és fejlesztve dolgoznak együtt. Ezek a csoportok stratégiai javaslatokat dolgoznak ki a térség turisztikai promóciójának javítására, így hozzájárulva a desztináció versenyképességéhez és fenntartható növekedéséhez. A cél az, hogy a látogatók számára kínált sokrétű és értékes élmények révén erősödjön a régió vonzereje, miközben a helyi közösségek életminősége is javul.

A BBAG működéséhez elengedhetetlen a köz- és magánszféra aktív részvétele, amely stabil finanszírozást, szakértői kapacitást és hatékony kommunikációs csatornákat igényel. Az együttműködést támogató infrastruktúra, valamint a rendszeres egyeztetések és tanácskozások biztosítják a folyamatos fejlődést és adaptációt a piaci igényekhez. A munkacsoportok számára különböző elemzések, kutatások és visszacsatolások állnak rendelkezésre a megalapozott döntéshozatal érdekében.

Erőforrás

A Bilbao Bizkaia Action Group mintája jól alkalmazható más régiókban is, ahol a turizmus fejlesztésének érdekében elengedhetetlen a közös stratégiaalkotás és az ágazati szereplők összefogása. Ez a modell elősegíti a hatékony erőforrás-gazdálkodást, a desztináció márkáépítést, valamint a fenntartható turizmus támogatását. A módszer hozzájárulhat ahhoz, hogy a turisztikai desztinációk hosszú távon versenyképesek és vonzóak maradjanak, miközben a helyi közösségek érdekei is érvényesülnek.

Alkalmazhatóság

<https://www.bm30.eus/en/public-private-colaboration-en/bilbao-bizkaia-action-group/>

„Tokikoa” hálózat (Spanyolország)

Mi ez?

A „Tokikoa” hálózat egy 2024-ben indított, a Baszkföld Idegenforgalmi Hivatala által támogatott kezdeményezés, amely a helyi termelők és a minőségi gasztronómiát képviselő éttermek együttműködésére épül. A hálózat tagjai kizárólag Baszkföldön előállított, tanúsított helyi alapanyagokat használnak fel a vendéglátásban. A „Tokikoa” név baszk nyelven annyit jelent: „helyi”, és ez jól kifejezi a kezdeményezés alapelvét – az élelmiszerek útjának lerövidítését a termelőtől a fogyasztóig.

Eredmény

A kezdeményezéshez már induláskor jelentős érdeklődés társult: Baszkföld gazdaságainak több mint 60%-a aktívan részt vesz valamilyen hasonló kollektív minősítési rendszerben, így a Tokikoa logikus folytatása az eddigi fejlesztéseknek. A részt vevő éttermek és termelők nemcsak gazdasági előnyöket élveznek, hanem hozzájárulnak a baszk kulináris örökség megőrzéséhez is. A Tokikoa-logóval ellátott éttermek egyre inkább a helyi gasztronómia minőségi garanciájává válnak, növelve a régió turisztikai vonzerejét is.

A hálózat működtetéséhez szükséges a regionális idegenforgalmi és mezőgazdasági szervezetek támogatása, promóciós eszközök és minősítési kritériumok kidolgozása, valamint a szereplők közötti koordináció. Fontos szerepet játszanak a kommunikációs kampányok, a minősítés adminisztratív háttere, illetve a résztvevők képzése és tanácsadása, hogy a rendszer hosszú távon is fenntartható és megbízható maradjon.

Erőforrás

A Tokikoa egy jó példája a rövid ellátási láncokon alapuló, helyi gazdaságokat erősítő modellnek, amely más régiókban is adaptálható. Különösen ott lehet sikeres, ahol erős kulináris identitás, élő mezőgazdasági hagyomány és a vendéglátás iránti elkötelezettség jellemző. A termelők és szolgáltatók közötti közvetlen együttműködés nemcsak gazdaságilag előnyös, hanem hozzájárul a fenntartható, régióspecifikus turizmus fejlesztéséhez is.

Alkalmazhatóság

<https://tokikoa.fr/>

Talentatu: Program a tehetségek megtartására az idegenforgalmi ágazatban (Spanyolország)

Mi ez?

A „Talentatu” egy terjesztési és tájékoztatási program, amely a Lea Artibai üzleti szerkezetére fókuszál, különös tekintettel a turizmusra. A program fő célja, hogy a fiatal tehetségeket a régióban tartsa, miközben felhívja a figyelmet a fenntartható turizmus és a vállalkozói szellem fontosságára. Ezáltal lehetőséget biztosít a fiataloknak, hogy megismerjék a régió gazdasági tevékenységeinek fejlesztési lehetőségeit, és tudatosítsa bennük, hogy a turisztikai kínálat alapja az erőforrások fenntartható használata kell, hogy legyen.

Eredmény

A program keretében a régió középiskoláiban előadásokat és interaktív tevékenységeket tartanak, amelyek során a fenntartható turisztikai projekteket mutatják be. Ezek a projektek a regionális turisztikai promóciós tervek részeként készültek, és segítenek a fiataloknak elmélyíteni tudásukat a fenntartható fejlődés és a turizmus kapcsolatáról. Ezáltal erősödik a régió turisztikai stratégiáinak ismertsége és a helyi közösség aktív részvétele.

A program megvalósításához szükséges az együttműködés a helyi oktatási intézményekkel, turisztikai szakemberekkel és a Lea Artibai Fundazioa szervezettel. Emellett fontos a fenntartható turisztikai projektek kidolgozása és rendszeres bemutatása, valamint az ehhez kapcsolódó kommunikációs anyagok és tananyagok fejlesztése. Ezek biztosítják a fiatalok számára a szükséges információkat és motivációt a helyi tehetségek megtartásához.

Erőforrás

A Talentatu program kiváló példa arra, hogyan lehet a fiatalokat motiválni és megtartani egy régióban az idegenforgalmi ágazatban, miközben hangsúlyozza a fenntartható turizmus és a vállalkozói szellem fontosságát. Ez a megközelítés más régiók számára is adaptálható, ahol a helyi gazdaság fejlesztése érdekében a fiatalok bevonása és képzése kulcsfontosságú. A program elősegíti a turisztikai kínálat fenntartható fejlesztését, valamint a helyi közösségek hosszú távú jólétét.

Alkalmazhatóság

<https://leartibaifundazioa.eus/es/2023/11/el-proyecto-talentatu-arranca-el-curso-2023-2024-con-novedades/>

Lea Trail: Példa a turisztikai erőforrások és a fenntartható mobilitás megbecsülésére (Spanyolország)

Mi ez?

A „Lea Trail” létrehozása kiváló példája annak, hogyan válhat egy túraútvonal a térségi turizmusfejlesztés és a fenntartható mobilitás eszközévé. A Baszkföldön található Lea Ibarra közösség kis lélekszámú települései összefogtak, hogy a térség természeti és kulturális örökségét egy történelmi ösvény mentén bemutassák. Az útvonal nem csupán a turisták számára nyújt új élményt, hanem serkentette a helyi gazdaságot is: új vállalkozások jöttek létre, és a látogatók egyenletesebb területi eloszlását is sikerült elősegíteni. A fejlesztés célja a természetes és épített örökség megőrzése mellett a térség turisztikai potenciáljának növelése, különös figyelemmel a környezetbarát megközelítésre.

Eredmény

A projekt jelentős hatással volt a régió turizmusára: a látogatók száma évi 15.000 főre nőtt, miközben sikerült elkerülni a túrturizmust és egyenletesebben elosztani a forgalmat a völgy különböző pontjain. A túraútvonal összeköti a térség kulturális és természeti látnivalóit, mint például az ipari örökség elemeit, és bekapcsolódik más útvonalak – például a Bor és Hal útja – hálózatába is. A közös célkitűzések és az önkormányzatok közötti együttműködés példamutató kormányzást eredményezett. A látogatói élmény színvonala érezhetően javult, ami az elégedettség növekedésében és a visszatérési hajlandóság erősödésében is megmutatkozott.

A projekt lebonyolításához két főállású munkatárs irányította a fejlesztési és éves cselekvési tervet, körülbelül 50.000 eurós éves költségvetéssel a promóciós tevékenységekhez, valamint további 50.000 euróval az útvonal karbantartására. A túraútvonal kiépítéséhez 5 millió eurót biztosított a FEDER, míg a látogatóközpont és egyéb infrastrukturális fejlesztések a NEXT GENERATION alapból 1 millió euróval valósultak meg. A program része volt a természetes élőhelyek rehabilitációja, pihenőhelyek létrehozása, digitalizációs stratégia kidolgozása, valamint a projekt nyomon követése és irányítása.

Erőforrás

A Lea Trail projekt kiválóan alkalmazható más régiókban is, különösen ott, ahol kis közösségek keresik a fejlődés fenntartható módját a természeti és kulturális örökségük megőrzésén keresztül. A gyakorlat jól szemlélteti, hogyan lehet egy történelmi értéket hordozó ösvényre turisztikai terméket építeni úgy, hogy közben a közösség érdekei, a környezeti szempontok és az élményalapú látogatás is érvényesül. A projekt hangsúlyt helyez a szezonális mérséklésre, az új motivációs bázisok (pl. gasztronómia, természet, sport, kultúra) kialakítására, valamint a helyi lakosság bevonására, ami garantálja az autentikus, fenntartható és hosszú távon is működőképes turisztikai kínálatot.

Alkalmazhatóság

https://www.interregeurope.eu/sites/default/files/good_practices/3.%20GP%202020-%20Lea%20Trail.pdf

Masgot Village - Egy kulturális falu, amelyet egy polgári egyesület irányít (Spanyolország)

Mi ez?

Masgot falu, amely Fransèches településen található, egyedülálló kulturális és örökségi helyszín, amelyet a 19. században François Michaud kőfaragó szobrai tettek híressé. A gránitból készült állatok, emberfigurák és díszítések ma is vonzzák a látogatókat. A helyszínt 1987 óta a "Les Amis de la Pierre de Masgot" egyesület működteti és fejleszti. Az évek során az egyesület olyan hibrid szolgáltatásokat alakított ki, mint egy közös recepció-bolt-bár-söröződe tér, valamint különféle kreatív műhelyek, kézműves programok és rendezvények. Masgot célja, hogy ne csak turisztikai látványosságként működjön, hanem élő közösségi térként is, ahol a helyi lakosság és a látogatók találkozhatnak.

Eredmény

A helyszín évente mintegy 34 000 látogatót vonz, akik François Michaud szobrászművész örökségével ismerkednek. Az egyesületnek 4 alkalmazottja, több mint 100 tagja és 80 aktív önkéntese van, akik aktívan részt vesznek a programok lebonyolításában. Masgot faluja elnyerte az „Espace de vie sociale” címet, amely azt ismeri el, hogy a hely a társadalmi kapcsolatok és a közösségi szolidaritás erősítését szolgálja. Az egyesület által irányított turizmusformák a kulturális örökség, a helyi identitás megőrzésére és a közösségi részvételre épülnek, hozzájárulva a társadalmilag felelős turizmus térnyeréséhez.

A projekt sikeréhez elengedhetetlen volt a stabil szervezeti háttér: a több mint három évtizede működő egyesület önkéntes bázisra, tagdíjakra, látogatói bevételekre és közsférabeli támogatásokra támaszkodik. A működtetéshez fizetett alkalmazottakra, aktív önkéntesekre, valamint különféle partnerekre van szükség, akik támogatják a rendezvényeket, műhelyeket és közösségi szolgáltatásokat. A többfunkciós tér fenntartása és a programok szervezése humán, infrastrukturális és pénzügyi forrásokat igényel.

Erőforrás

A Masgot falu példája jól mutatja, hogyan lehet egy kis örökségi helyszínt közösségi alapon működtetni, amely egyszerre szolgálja a helyiek társadalmi igényeit és a turizmust. A modell átruházható más régiókba is, különösen olyan falvak vagy kisebb városok számára, ahol erős kulturális örökség van jelen, és ahol közösségi részvétellel lehet építeni. A program jól illeszkedik a társadalmi gazdaság alapelveihez, valamint elősegíti a látogatók és a helyiek közötti aktív kapcsolatteremtést. Ezáltal nemcsak gazdasági, hanem szociokulturális szinten is fenntartható fejlődést tesz lehetővé.

Alkalmazhatóság

<https://www.tourisme-creuse.com/en/creuse-sud-ouest/discover/our-heritage/places-to-visit/the-town-of-masgot/>

Bizkaia Kosta Bus – A fenntartható mobilitás és az egyedi élmények példája (Spanyolország)

Mi ez?

A „Bizkaia Kosta Bus” fenntartható turisztikai kezdeményezés, amely különleges buszszolgáltatással köti össze a spanyolországi Bizkaia tengerparti térségeit. Célja, hogy környezettudatos, identitásörző és helyi értékekre épülő élményeket nyújtson, miközben csökkenti az autóhasználatot és a turizmus túlzott koncentrációját. A nyári mintaprojekt 2 hónapig futott: 6 hétvégén, 3 tematikus útvonalon kínált EKO-programokat (geotúrák, természetjárások, kikötőlátogatások) és fenntarthatósági akciókat, például ploggingot. A helyi gazdaságot is támogatta: minden út végén KM0 falatozó várta a résztvevőket helyi alapanyagokra épülő kóstolóval.

Eredmény

A pilot projekt eredményei több szinten is jelentősek. Egyrészt hozzájárult a turizmus területi eloszlásához, enyhítve a nyári tömegturizmus okozta nyomást a legnépszerűbb célpontokban. Másrészt sikeresen ösztönözte a látogatókat a fenntartható közlekedés használatára, azaz az autó elhagyására a tömegközlekedés javára. Az élmények minősége – beleértve az aktív szabadidős programokat és a helyi ízek megismerését – pozitív visszajelzéseket kapott, ami a helyi identitás és az öko-tudatosság iránti érdeklődés növekedését jelzi. A kezdeményezés emellett megerősítette a térségek közötti együttműködést, elősegítette a turisztikai forgalom időbeli kiegyensúlyozását és lehetőséget adott a vállalkozások számára, hogy új turisztikai termékeket próbáljanak ki a piacon.

A projekt megvalósításához többféle forrásra volt szükség. Elsősorban logisztikai támogatás kellett a buszjáratok biztosításához, beleértve a menetrend kialakítását, a sofőrök alkalmazását és az útvonalak összehangolását. További erőforrást jelentettek az idegenvezetők, az aktív turisztikai programokat lebonyolító szolgáltatók, valamint a helyi termelők és vendéglátók, akik a KM0 falatozót biztosították. A projekt emellett igényelt kommunikációs és marketingforrásokat, hogy elérje a célközönséget, valamint intézményi együttműködést a különböző önkormányzatok és turisztikai irodák részéről. Fontos volt továbbá a monitoring és értékelés háttere is, hogy a tapasztalatokat visszacsatolva a program továbbfejleszthető legyen.

Erőforrás

A Bizkaia Kosta Bus projekt egy kiváló példa arra, hogyan lehet a fenntartható mobilitást ötvözni az élményalapú turizmussal és a helyi közösségek támogatásával. A gyakorlat könnyen adaptálható más régiók számára is, ahol fontos a turizmus területi és időbeli kiegyensúlyozása, a környezetterhelés csökkentése, valamint a helyi termelők és szolgáltatók integrálása a turisztikai kínálatba. Különösen olyan térségek profitálhatnak belőle, ahol van egy erős helyi identitás, változatos természeti és kulturális attrakciók, valamint megfelelő tömegközlekedési infrastruktúra. A program továbbfejleszthető akár egész szezonos szolgáltatásként, új útvonalakkal vagy új témákkal (pl. kulturális örökség, biodiverzitás, gasztroturizmus), így hosszú távon hozzájárulhat a fenntartható desztinációmenedzsmenthez.

Alkalmazhatóság

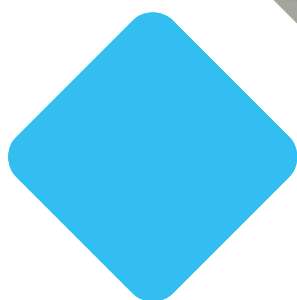

<https://www.leaartibaiturismo.com/en/ev-ents/bizkaia-kosta-bus-eraman-zaitzatela>

Gyakorlati útmutatók magyar nyelven

Kiadvány címe	Elérhetőség
LENA – A helyi gazdaság és természet megőrzése a dunai régióban	https://www.interreg-danube.eu/uploads/media/approved_project_output/0001/35/ba88caf04102e1bded0025d8b9a2e5ce3f9a77fd.pdf
A határokon átnyúló Danube Islands desztináció fejlesztési és menedzsment stratégiája	https://bratislavskykraj.sk/wp-content/uploads/2020/07/danube-bike-and-boat_danube-islands-strategy_final_hu.pdf
CheckINN UP	https://up.check-inn.hu/wp-content/uploads/2023/01/CheckINN-UP-2022_FINAL.pdf
SLOWFOOD-CE Stratégia	https://programme2014-20.interreg-central.eu/Content.Node/The-SlowFood-CE-Strategy-HU.pdf
Az önkormányzat szerepe a turizmusban	https://folyoirat.ludovika.hu/index.php/ppbmk/article/download/1184/503/4934
Helyi erőforrásokra épülő kis léptékű turizmusfejlesztés – a turisztikai desztináció mint minőségi élettér fejlesztése	https://szikso.hu/upload/userupload/8/files/tanulmanykotet_HU_osszefuzott.pdf
Nemzeti Aktív Turisztikai Stratégia 2030	https://cdn.kormany.hu/uploads/document/5/55/55f/55f1e8628c245a2f2e3fbad1fcad20bffb108b68.pdf
Turisztikai termékfejlesztés	https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/13709/Dr.%20K%C3%B6nyves%20Erika%20-%20Turisztikai_term%C3%A9kfejleszt%C3%A9s.pdf?sequence=1&isAllowed=y
A turizmus jog- és intézményrendszere	https://mek.oszk.hu/24400/24445/24445.pdf
Tudástár a közösségi művelődésben - kulturális turizmus	https://nmi.hu/kiadvanyok/tudastar-a-kozossegi-muvelodesben
Családbarát kerékpáros turisztikai termékfejlesztési útmutató és kézikönyv	https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/maketusz/wp-media-folder-maketusz/wp-content/uploads/2022/01/Csaladbarat-kerekparos-turisztikai-termek-fejlesztési-utmutato-es-kezikonyv_1215_vegso.pdf

Kiadvány címe	Elérhetőség
Helyi termék 2023	https://www.nak.hu/kiadvanyok/7428-helyi-termek-katalogus
Módszertani kézikönyv - Termelők és vendéglátók találkozájának szervezése	https://www.nak.hu/kiadvanyok/8397-termelok-es-vendeglatok-talalkozojanak-szervezese-modszertani-kezikonyv/file
MAC Village - Módszertani kézikönyv helyi szereplők számára	https://programme2014-20.interreg-central.eu/Content.Node/CE1453-D.C.3.3-Handbook-Mac-Village-short-HU-final.pdf
Az egészségturizmus kézikönyve	https://media.ekonyv.hu/shared/product/50/da05f519-d063-44b4-82f3-2cd9ea1c187e.pdf
Külügyi és Külgazdasági Tudásbázis	https://kkmprojektek.kormany.hu/download/7/81/a2000/%C3%B3%20Gyakorlatok%20Gy%C5%B1jtem%C3%A9nye%203.pdf
Falusi és ökoturizmus	https://healall.eu/home/wp-content/uploads/2023/11/J02_Falusi-es-okoturizmus-HUN-10.30.pdf
Magánszálláshely kisokos	https://mtu.gov.hu/dokumentumok/kisokos_20220805_v1.pdf
Turizmus és klímaváltozás - kézikönyv a turizmus szektor sérülékenységének vizsgálatához	https://nater.met.hu/sites/nater.mfgi.hu/files/files/Turizmus_Kezikonyv.pdf
Kézikönyv a fenntartható turizmus jó gyakorlatáról a védett területeken	https://programme2014-20.interreg-central.eu/Content.Node/Handook-Sustainable-Tourism-HU-CEETO-Interreg.pdf
Útmutató kortárs köztéri művészeti alkotásokhoz a turisztikai célú és a településkép javítását célzó fejlesztésekben	https://www.palyazat.gov.hu/api/download/65c1ed2a455e7c083bb80ec8
Turistacsalogató - Ökoturisztikai kézikönyv vidéki kézműves vállalkozóknak és turisztikai szereplőknek	https://www.humtour.com/wp-content/uploads/2019/05/Turistacsalogat%C3%B3-%C3%96koturisztikai-k%C3%A9zik%C3%B6nyv.pdf

Téma/szervezet/kiadvány	Elérhetőség
Öko- és agroturisztika	https://videktamogato.hu/index.php/projektek/agroturiztika
Helyi Akciócsoportok	https://kap.gov.hu/leader
Falusi és Agroturizmus Országos Szövetsége (FATOSZ)	https://falusiturizmus.eu/
MTÜ Térségi marketingeszközök a szakma szolgálatában	https://mtu.gov.hu/cikkek/tersegi-marketingeszkozok-a-szakma-szolgalataban-1917/
MTÜ 11 turisztikai térség: Térkép- és településlista	https://mtu.gov.hu/cikkek/11-turisztikai-terseg-terkep-es-telepuleslista-1918/
MTÜ Debrecen és térsége turisztikai térség	https://mtu.gov.hu/cikkek/debrecen-es-tersege-turisztikai-terseg-1923/
Westpannon team - Fenntartható turizmus	https://www.westpannon.hu/tags/3-fenntarthato-turizmus
Agroturisztikai élmények kialakítása a vidéki Magyarországon	https://publuu.com/flip-book/383444/2334423

Releváns nemzetközi projektek gyűjteménye

Projekt neve	Projekt témája	Részletes információk
BRANDTour	Turisztikai termékfejlesztés	https://www.interregeurope.eu/brandtour
CD-ETA	Természeti és kulturális örökség digitalizálása	https://www.interregeurope.eu/cd-eta
CHARME	Kulturális örökség digitalizálása	https://www.interregeurope.eu/charme
CHERISH	Halászlé örökség védelme és népszerűsítése	https://www.interregeurope.eu/cherish
CHERRY	Kulturális és kreatív iparágak fejlesztése	https://www.interregeurope.eu/cherry
CHRISTA	Fenntartható örökségturizmus fejlesztése	https://www.interregeurope.eu/christa
CRE:HUB	Kulturális és kreatív iparágak fejlesztése	https://www.interregeurope.eu/crehub
Cult-CreaTE	Kulturális és kreatív iparágak fejlesztése	https://www.interregeurope.eu/cultcreate
Cult-RInG	Kulturális útvonalak fejlesztése	https://www.interregeurope.eu/cult-ring
DEPART	Fenntartható sportturizmus fejlesztése	https://www.interregeurope.eu/depart
DESTI-SMART	A turisztikai ágazat dekarbonizálása	https://www.interregeurope.eu/desti-smart
DETOCS	A turisztikai ágazat dekarbonizálása	https://www.interregeurope.eu/detocs
DIGITALIZE	Turizmus digitalizálása	https://www.interregeurope.eu/digitalize
Digitourism	Turizmus digitalizálása	https://www.interregeurope.eu/digitourism
ECOC Echo	Európai Kulturális Fővárosok hatásának maximalizálása	https://www.interregeurope.eu/ecoc-echo
ECO-CICLE	Kerékpáros turizmus népszerűsítése	https://www.interregeurope.eu/eco-cicle

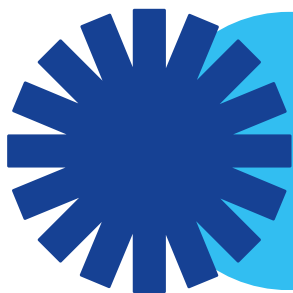
Projekt neve	Projekt témája	Részletes információk
EnoGastroDEST	Borgasztronómia fejlesztése a fenntartható élményturizmusban	https://www.interregeurope.eu/enogastrodest
EPICAH	Határon átnyúló örökségvédelem fejlesztése	https://www.interregeurope.eu/epicah
EUFEAST	Fesztiválok újjáélesztése	https://www.interregeurope.eu/eufeast
FINCH	Kulturális örökség regionális fejlesztésének finanszírozása	https://www.interregeurope.eu/finch
Green Pilgrimage	Zarándokutak fejlesztése	https://www.interregeurope.eu/greenpilgrimage
HealingPlaces	Gyógyfürdők fenntartható fejlesztése	https://programme2014-20.interreg-central.eu/Content.Node/HealingPlaces.html
Herition	Kulturális és természeti örökség megőrzése és megújítása	https://www.interregeurope.eu/herition
IMPACT	Védett területek fenntartható hasznosítása	https://www.interregeurope.eu/impact
INCREMENTAL	Kulturális örökség helyi fejlesztésének támogatása	https://www.interregeurope.eu/incremental
IndusTour	Ipari turizmus fejlesztése	https://www.interregeurope.eu/industour
Innocastle	Vidéki kulturális és természeti örökség megőrzése	https://www.interregeurope.eu/innocastle
KEEP ON	Fenntartható kulturális örökség megőrzése	https://www.interregeurope.eu/keepon
LAST MILE	Fenntartható mobilitás fejlesztése a turizmusban	https://www.interregeurope.eu/lastmile
Local Flavours	Örökségfejlesztés támogatása kevésbé ismert helyszíneken	https://www.interregeurope.eu/localflavours
MINEV	Hulladékminimalizálás nagy rendezvényeken	https://www.interregeurope.eu/minev
MOMAr	Vidéki kulturális és természeti örökség megőrzése	https://www.interregeurope.eu/momar
OURWAY	Kulturális és természeti örökség megőrzése és megújítása	https://www.interregeurope.eu/ourway

Projekt neve	Projekt témája	Részletes információk
PROSPERO	Kulturális és kreatív iparágak fejlesztése	https://www.interregeurope.eu/prospero
PROTECH 2024	Kulturális örökség megőrzése	https://www.interregeurope.eu/protech-2024
RAMSAT	Vidéki kulturális és természeti örökség megőrzése	https://www.interregeurope.eu/ramsat
REliHE	Vidéki vallási örökség megőrzése	https://www.interregeurope.eu/relihe
RENATUR	Természeti örökség védelme	https://www.interregeurope.eu/renatur
RESPECTS	Fenntartható kulturális turizmus	https://www.interregeurope.eu/respects
RFC	Kulturális és természeti örökség megőrzése és megújítása	https://www.interregeurope.eu/rfc
SHARE	Fenntartható örökség szemlélet erősítése a városrehabilitációban	https://www.interregeurope.eu/share
SLOWDOWN	Lassú turizmus népszerűsítése	https://www.interregeurope.eu/slowdown
SMEOrigin	Helyi termékek védelme	https://www.interregeurope.eu/smeorigin
TAAS	Turizmus digitalizálása	https://www.interregeurope.eu/taas
ThreeT	Tematikus útvonalak létrehozása és fejlesztése	https://www.interregeurope.eu/threet
TIB	Kiegyensúlyozott turizmus fejlesztése	https://www.interregeurope.eu/tib
TOURBO	Turisztikai vállalkozások zöld-digitális fejlesztése	https://www.interregeurope.eu/tourbo
Tourism4SDG	Fenntartható turizmus fejlesztése	https://www.interregeurope.eu/tourism4sdg

Angol nyelvű szakmai tartalmak, háttéranyagok

FENNTARTHATÓ TURIZMUS

<https://www.interregeurope.eu/news-events/news/prespes-sustainable-tourism-in-cross-border-rural-region>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/expert-support-reports/creating-a-star-gazing-destination-in-rasinari>

<https://www.interregeurope.eu/collections/sustainable-tourism>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/stories/how-to-make-public-events-more-sustainable>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/stories/sustainability-communication-in-tourism>

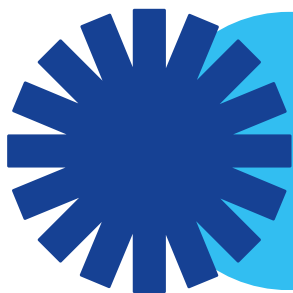
<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/stories/approaches-to-decarbonise-tourism-sector>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/workshop/e-workshop-recording-sustainable-competitive-tourism>

<https://www.interregeurope.eu/news-events/news/unlocking-new-paths-to-rebalanced-tourism-flows>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/stories/solidarity-tourism-different-ways-to-discover-territory>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/workshop/alternative-tourism-key-learnings>

DIGITÁLIS ÉS OKOS TURIZMUS

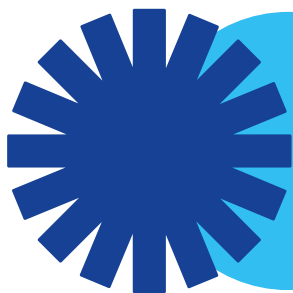
<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/expert-support-reports/development-of-smart-island-and-smart-tourism-strategies>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/stories/how-digitalisation-transforms-tourism-heritage-preservation-cultural-activities>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/stories/digital-technologies-museums-post-pandemic-experiences>

<https://www.interregeurope.eu/news-events/news/vibrant-towns-rural-areas-ii-joint-branding-strategies-key-learnings>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/webinar/digitalisation-of-heritage>

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELEM ÉS MEGÚJÍTÁS

https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/expert-support-reports/governance-and-digitalisation-of-fortress-heritage-in-the-city-of-magdeburg_

https://www.interregeurope.eu/news-events/news/establishing-ecomuseum-in-cesis-county_

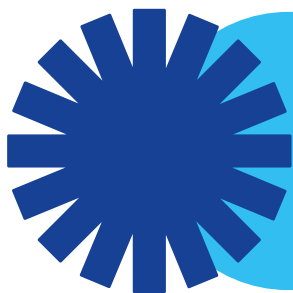
<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/stories/restoring-fortified-cultural-heritage>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/expert-support-reports/establishing-ecomuseum-in-araisi>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/stories/keeping-religious-heritage-alive>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/stories/off-beaten-track-regional-strategies-boosting-tourism-through-heritage>

https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/stories/participatory-approach-for-urban-regeneration-in-livorno-italy_

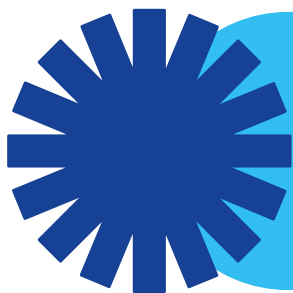
ÚTVONALAK, ÖSVÉNYEK, TEMATIKUS HÁLÓZATOK

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/stories/north-downs-way-pilgrim-trail>

<https://www.interregeurope.eu/news-events/news/trails-routes-for-tourism-development-key-learnings>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/webinar/reviving-cultural-routes>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/webinar/webinar-on-cultural-routes>

KREATÍV TURIZMUS ÉS KULTURÁLIS-KREATÍV IPARÁGAK

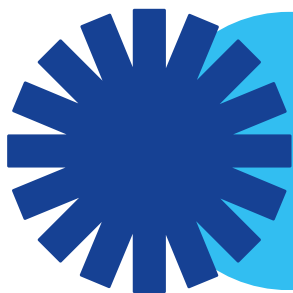
<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/expert-support-reports/alternative-tourism-development-in-prespa>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/webinar/cultural-and-creative-industries-towards-a-more-social-europe>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/webinar/cultural-and-creative-industries-towards-a-green-and-digital-europe>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/webinar/synergies-between-traditional-operators-and-cultural-creative-industries-key-learnings>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/webinar/creating-social-cohesion-through-cultural-initiatives-key-learnings>

VIDÉKI ÉS HELYI ALAPÚ TURIZMUSFEJLESZTÉS

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/expert-support-reports/tourism-strategies-and-roadmaps-for-supporting-smes-in-moldova>

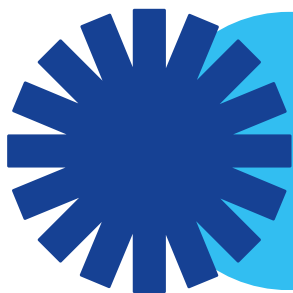
https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/stories/rural-tourism-based-on-local-heritage-gastronomy_

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/stories/revitalising-tradition-community-through-local-products>

<https://www.interregeurope.eu/news-events/news/vibrant-towns-rural-areas-ii-joint-branding-strategies-key-learnings>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/webinar/the-social-dimension-of-agritourism-key-learnings>

<https://www.interregeurope.eu/find-policy-solutions/webinar/leveraging-european-funding-for-small-urban-areas-key-learnings>

TEMATIKUS SZAKPOLITIKAI GYŰJTEMÉNYEK

Guidelines for sustainable bicycle tourism	https://www.interreg-danube.eu/uploads/media/approved_project_output/0001/45/babfe28a4c4be2f1067cc66522bf9de4dbb11913.pdf
Tourism and mobility in the Mediterranean	https://www.codatu.org/wp-content/uploads/2023/04/utc-5-3-2-policybrief-2-1.pdf
How to lead the change towards a circular tourism in the Mediterranean	https://www.incircle-kp.eu/media/1339/incircle-policy-brief-web-file_eng.pdf
Sustainable tourism: an opportunity for regions to benefit from their cultural and natural heritage	https://www.interregeurope.eu/sites/default/files/2022-01/Policy%20brief%20on%20cultural%20heritage%20and%20sustainable%20tourism.pdf
CROCUS policy brief	https://crocuseurope.eu/wp-content/uploads/D7.1_First_policy_briefing.pdf
Digital solutions in the field of cultural heritage	https://www.interregeurope.eu/sites/default/files/inline/2018-08-06_Policy_brief_on_digital_technologies.pdf
Built Cultural Heritage - Integrating heritage buildings into contemporary society	https://www.interregeurope.eu/sites/default/files/inline/Policy_brief_on_built_cultural_heritage.pdf
Regional Branding for SME success	https://www.interregeurope.eu/sites/default/files/2021-12/Policy%20brief%20on%20regional%20branding%20for%20SME%20success.pdf
Optimising social and economic benefits of tourism	https://www.interregeurope.eu/sites/default/files/2025-01/Policy%20brief%20on%20optimising%20social%20and%20economic%20benefits%20of%20tourism_0.pdf
Sustainable Tourism: Strategies to counteract overtourism	https://www.interregeurope.eu/sites/default/files/inline/Sustainable_Tourism_Strategies_to_counteract_overtourism.pdf

Amennyiben a jelen szakpolitikai útmutató tartalmával kapcsolatban további információra, pontosításra vagy kiegészítő részletekre van szükség, kérjük, a lenti elérhetőségeken vegye fel velünk a kapcsolatot.

További információ

Telefon

+36 20 413 2673

Email

szabo.tunde@hbmo.hu

Honlap

<https://hbmo.hu/portal/express-a-projektrol/>
<https://www.interregeurope.eu/express>